

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1964 • ΤΡΙΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ • ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2009 • ΑΡ. ΤΕΥΧΟΥΣ 252-253

Ho Orthodoxos keryx

PROCESSED

JAN 22 2010

GTU LIBRARY

no.
252-253
Sep 2009
Oct
2009

ΟΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑΝ ΤΗΣ ΟΜΟΓΕΝΕΙΑΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ

5 Craven Hill, London W2 3EN • Telephone: 020-7723 4787 • Fax: 020-7224 9301

Website: www.thyateira.org.uk • e-mail: mail@thyateira.org.uk

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ

ΚΗΡΥΞΕ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1964

ΤΡΙΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 252-253

Σεπτέμβριος - Οκτώβριος 2009

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ £15

ΠΛΗΡΩΤΕΑ: GREEK ARCHDIOCESE OF
THYATEIRA AND GREAT BRITAIN

5 CRAVEN HILL, LONDON W2 3EN

TEL.: 020-7723 4787

FAX: 020-7224 9301

ORTHODOX

HERALD

OFFICIAL PUBLICATION OF THE ARCHDIOCESE
OF THYATEIRA AND GREAT BRITAIN

5 CRAVEN HILL, LONDON W2 3EN

TEL.: 020-7723 4787

FAX: 020-7224 9301

YEARLY CONTRIBUTION £15

PAYABLE TO: GREEK ARCHDIOCESE OF
THYATEIRA AND GREAT BRITAIN

First Published 1964

Third Period

September - October 2009

No.: 252-253

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Οικουμενικού Πατριάρχου:

3.....Εγκύκλιος περί του Φυσικού Περιβάλλοντος.

5.....Εγκύκλιος Νέου Εκκλησιαστικού Έτους.

Αρχιεπισκόπου Γρηγορίου:

7.....Εγκύκλιος 28ης Οκτωβρίου 1940.

9.....Η Θεμελίωση νέου Ιερού Ναού Αγίου
Παντελεήμονος ΒΔ Λονδίνου.

Αρχιεπισκόπου Γρηγορίου:

10.....Εγκύκλιος ενάρξεως μαθημάτων Ελληνικών και
Κατηχητικών Σχολείων 2009-2010.

Αρχιμανδρίτου Σεραφείμ Παπαθανασίου:

11.....Το Έλληνικό Σχολείο στην Παροιμία.

Κων/νου Θεοχάρους:

13.....Εκκλησία και Περιβάλλον.

Χάρη Μεττή:

14.....Νικόλαος Ιωάννου Χατζηπατέρας (συνέχεια).

19.....Επαφές του Σεβασμιωτάτου.

Oecumenical Patriarch:

21.....Encyclical for the Environment.

23.....Encyclical for the Ecclesiastical New Year.

Archbishop Gregorios:

24.....Encyclical for the Beginning of the New School
Year 2009-2010.

25.....Encyclical for 28th October 1940.

Archmandrite Vassilios Papavassiliou:

26....."For the Healing of the Nations": The Orthodox
Church and Nationalism.

Aaron Taylor:

28.....St. Theodore of Canterbury.

30.....Archbishop Gregorios' Diary.

Στιγμιότυπο από την τελετήν θεμελίωσης του νέου
ιερού ναού Αγίου Παντελεήμονος Harrow
(13.9.2009). Βλ. σελ. 9.

Εικών εξωφύλλου

Η Θεοτόκος Βρεφοκατούσα, Κυρία των Αγγέλων,
περιστοιχιζόμενη υπό των συμβόλων των
Ευαγγελιστών.

**ΠΑΡΑΚΑΛΕΙΣΘΕ Ν' ΑΝΑΝΕΩΣΕΤΕ ΤΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΑΣ ΣΤΟΝ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΚΗΡΥΚΑ
ΟΙ ΕΠΙΤΑΓΕΣ ΣΑΣ ΣΤΟ ΟΝΟΜΑ ΜΟΝΟ: GREEK ARCHDIOCESE OF THYATEIRA AND GREAT BRITAIN**

Ἀριθμ.Πρωτ. 1091

+ Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ, ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΧΑΡΙΝ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΝ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥ ΠΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΤΙΣΕΩΣ ΚΥΡΙΟΥ
ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

**«τῇ γάρ ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη, οὐχ ἐκοῦσα,
 ἀλλὰ διὰ τὸν ὑποτάξαντα, [...] οἶδαμεν γάρ ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις συστενάζει
 καί συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν» (Ρωμ. η´ 20,22)**

Ἀδελφοί καί τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Διά μίαν εἰσέτι φοράν, εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ νέου ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους, καλούμεθα νά ἀναλογισθῶμεν, μετὰ καινῶν ἐν Χριστῷ πνευματικῶν δυνάμεων καί ἰδιαίτερας εὐαισθησίας, τὴν κατάστασιν τοῦ εὐφόρου πλανήτου ἡμῶν καί νά ἀναπέμψωμεν ἰδιαίτερας προσευχάς διὰ τὴν προστασίαν τοῦ σύμπαντος κόσμου.

Πολλά ἔχουν ἀλλάξει, ἀφ' ἧς στιγμῆς ὁ ἀοίδιμος προκάτοχος ἡμῶν Πατριάρχης Δημήτριος ἀπεφάσισε, πρὸ δύο καί πλέον δεκαετιῶν, νά καθιερωθῇ ἡ 1η Σεπτεμβρίου ὡς ἡμέρα προσευχῆς ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τῆς καλῶς ποιηθείσης ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κτίσεως. Διὰ τῆς ἀναλήψεως τῆς πρωτοβουλίας ἐκείνης ὁ ἀείμνηστος προκάτοχος ἡμῶν ἀπεσκοπεῖ εἰς τὴν ἀποστολὴν προειδοποιητικοῦ μηνύματος περὶ τῶν ὀλεθρίων συνεπειῶν ἐκ τῆς κακῆς χρήσεως τοῦ περιβάλλοντος. Ἐπεσήμαινεν ὅτι, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς πλείονας τῶν λοιπῶν μορφῶν τῆς ἀνθρωπίνης κατὰ χρῆσιν παραβατικῆς συμπεριφορᾶς, ἡ ρύπανσις τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος δύναται νά προκαλέσῃ τεραστίαν καί μὴ ἀναστρέψιμον ζημίαν, διὰ τῆς καταστροφῆς ἀπασῶν σχεδόν τῶν μορφῶν ζωῆς ἐπὶ τοῦ πλανήτου.

Τὴν ἐποχὴν βεβαίως ἐκείνην, ἡ προειδοποιήσις αὕτη

ἴσως νά ἤχησεν ὡς ὑπερβολικὴ εἰς τὰ ὧτα ὠρισμένων σκεπτικιστῶν, ἀλλὰ ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ὅσων σήμερον διαπιστώνομεν, καθίσταται πλέον φανερόν ὅτι οἱ λόγοι του ἦσαν προφητικοί. Σήμερον, οἱ ἐπιστήμονες, οἱ ἀσχολούμενοι μὲ τὸ φυσικόν περιβάλλον, ἀπεριφράστως τονίζουν ὅτι ἡ παρατηρουμένη κλιματικὴ ἀλλαγὴ δύναται νά διαταράξῃ καί νά καταστρέψῃ ὁλόκληρον τὸ οἰκολογικόν σύστημα, τὸ ὁποῖον συντηρεῖ οὐχὶ μόνον τὸ ἀνθρώπινον εἶδος ἀλλὰ καί ἅπαντα τὸν θαυμαστόν, ἀλληλοεξαρτώμενον ὑπὸ μορφὴν ἀλύσεως, κόσμον τῶν ζώων καί τῶν φυτῶν. Αἱ ἐπιλογαί καί αἱ ἐνέργειαι τοῦ κατὰ τὰ ἄλλα πεπολιτισμένου συγχρόνου ἀνθρώπου ἔχουν ὀδηγήσει εἰς τὴν θλιβεράν ταύτην κατάστασιν ἣτις συνιστᾷ οὐσιαστικῶς ἠθικόν καί πνευματικόν πρόβλημα, τὸ ὁποῖον γλαφυρῶς εἶχε προεκθέσει, ἐξάρας τὴν ὄντολογικὴν κυρίως διάστασίν του, ὁ οὐρανοβάμων Ἀπόστολος Παῦλος εἰς τὴν πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολήν, δεκαεννέα αἰῶνας πρὶν, εἰπὼν «τῇ γάρ ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη, οὐχ ἐκοῦσα, ἀλλὰ διὰ τὸν ὑποτάξαντα, [...] οἶδαμεν γάρ ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις συστενάζει καί συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν» (Ρωμ. η´ 20,22).

Εἰς τὸ σημεῖον ὅμως τοῦτο, ὀφείλομεν νά εἴπωμεν ὅτι ἡ σήμερον προβαλλομένη πνευματικὴ καί ἠθικὴ διάστασις τοῦ οἰκολογικοῦ προβλήματος, συνιστᾷ,

εἶπερ ποτε καὶ ἄλλοτε, κοινήν συνείδησιν πάντων τῶν ἀνθρώπων, ἰδιαίτερος τῶν νέων, οἱ ὅποιοι, σὺν τοῖς ἄλλοις, συνειδητοποιοῦν ὅτι σύμπασα ἡ ἀνθρωπότης ἔχει κοινήν μοῖραν. Ὁλονέν μεγαλύτερος ἀριθμός ἀνθρώπων κατανοεῖ ὅτι ἡ καταναλωτικὴ τῶν συμπεριφορᾶ, ἡ προσωπικὴ ἐκάστου συμβολὴ εἰς τὴν παραγωγὴν συγκεκριμένων προϊόντων ἢ ἡ ἀπόρριψις ἐτέρων ἅπτεται εὐρύτερων παραμέτρων ἔχουσων οὐ μόνον ἠθικὴν ἀλλὰ καὶ ἐσχατολογικὴν διάστασιν. Ὁλονέν μεγαλύτερος ἀριθμός ἀνθρώπων ἀντιλαμβάνεται ὅτι ἡ ἀλόγιστος χρῆσις τῶν φυσικῶν πόρων, ἡ ἄμετρος κατανάλωσις ἐνεργείας, συμβάλλει εἰς τὴν κλιματικὴν ἀλλαγὴν, ἐπίπτωσιν ἔχουσιν εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν ὑπαρξιν τοῦ συνανθρώπου, τοῦ πλησίον, τῆς εἰκόνης τοῦ Θεοῦ, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀποτελεῖ ἀμάρτημα. Ὁλονέν καὶ περισσότεροι ἄνθρωποι χαρακτηρίζουν ὡς ἐναρέτους ἢ φαύλους αὐτοὺς οἱ ὅποιοι ἀντιστοιχῶς χειρίζονται εὐλόγως ἢ παραλόγως τὰ πράγματα τῆς κτίσεως.

Ἀντιστρόφως, ὅμως, ἀνάλογος πρὸς τὴν εὐαισθητοποίησιν τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τοῦ οἰκολογικοῦ προβλήματος τυγχάνει, δυστυχῶς, ἡ εἰκὼν τὴν ὁποίαν ἐμφανίζει σήμερον ὁ πλανήτης μας. Ἰδιαίτερος ἀνησυχητικὸν εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ πτωχότερα καὶ πλεον εὐάλωτα μέλη τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας ὑφίστανται τὰς συνεπειὰς περιβαλλοντικῶν προβλημάτων τὰ ὁποῖα αὐτὰ δὲν ἐδημιούργησαν. Ἀπὸ τῆς Αὐστραλίας μέχρι τοῦ Κέρατος τῆς Ἀφρικῆς καταφθάνουν πληροφορίες περὶ παρατεταμένης ἀνομβρίας, ἡ ὁποία ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἐρημοποίησιν εὐκράτων καὶ παραγωγικῶν ἄλλοτε περιοχῶν καὶ τὴν ἐξ αὐτῆς ἀπειλὴν τῶν ἐκεῖσε κατοικούντων πληθυσμῶν ἐκ τοῦ φάσματος τῆς πείνης καὶ τῆς δίψης. Ἀπὸ τῆς Λατινικῆς Ἀμερικῆς μέχρι τῆς καρδίας τῆς Εὐρασίας λαμβάνομεν ἀναφορὰς περὶ τῆς τήξεως τῶν παγετῶνων ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐκατομμύρια ἀνθρώπων ἐξαρτῶνται διὰ τὴν προμήθειαν ὕδατος.

Ἡ καθ' ἡμᾶς Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, στοιχοῦσα τῷ παραδείγματι τοῦ ἀειμνήστου προκατόχου ἡμῶν Πατριάρχου Δημητρίου, ἐργάζεται ἀόκνως ὑπὲρ τῆς εὐαισθητοποιήσεως ὅχι μόνον τῆς κοινῆς γνώμης ἀλλὰ καὶ τῶν καταστάντων ἄρχειν ἐπὶ τῆς γῆς, διοργανοῦσα Οἰκολογικά Συμπόσια, ἀσχολούμενα κυρίως μὲ τὴν κλιματικὴν ἀλλαγὴν καὶ τὴν διαχείρισιν τῶν ὕδατινων πόρων. Ἀπώτερος σκοπὸς τῆς προσπαθείας ταύτης τυγχάνει ἡ μελέτη

τῆς σχέσεως τῶν οἰκοσυστημάτων τῆς γῆς καὶ τοῦ τρόπου ἐκδηλώσεως τοῦ φαινομένου τῆς ὑπερθερμάνσεως τοῦ πλανήτου καὶ τοῦ ἀνθρωπογενοῦς ἀντικτύπου. Διὰ τῶν ἐπιστημονικῶν τούτων συναθροίσεων, εἰς τὰς ὁποίας συμμετέχουν ἐκπρόσωποι διαφόρων χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν καὶ θρησκείων ὡς καὶ διαφόρων κλάδων τοῦ ἀνθρωπίνου ἐπιστητοῦ, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐπιθυμεῖ νὰ πῇ μίαν στερεάν πρωτοποριακὴν συμμαχίαν μεταξὺ θρησκείας καὶ ἐπιστήμης, ἐρεידομένην ἐπὶ τῆς θεμελιώδους ἀρχῆς ὅτι διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ὁ στόχος - ἡ διάσωσις τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος - ἀμφοτέραι αἱ πλευραὶ ὀφείλουν νὰ ἐπιδείξουν διάθεσιν ἀλληλοσεβασμοῦ καὶ συνεργασίας. Διὰ τῆς συνεργασίας θρησκείας καὶ ἐπιστήμης εἰς Συμπόσια διοργανωθέντα εἰς διαφόρους περιοχὰς τοῦ κόσμου, ἐπιθυμεῖ νὰ συμβάλλῃ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν μιᾶς περιβαλλοντικῆς ἠθικῆς, ἡ ὁποία θὰ πρέπει νὰ καταδείξῃ ὅτι ἡ χρῆσις τοῦ κόσμου καὶ ἡ ἀπόλαυσις τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν πρέπει νὰ εἶναι εὐχαριστιακὴ, νὰ συνοδεύεται μὲ δοξολογίαν πρὸς τὸν Θεόν, ἐνῶ ἡ κατάχρησις τοῦ κόσμου καὶ ἡ δίχα ἀναφορὰς εἰς τὸν Δημιουργόν μετοχὴ εἰς αὐτόν τυγχάνει ἐφάμαρτος, ἐφάμαρτος ἐνώπιον τοῦ Ποιητοῦ καὶ Θεοῦ ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον τοῦ ποιήματος καὶ συνανθρώπου.

Ἀδελφοί καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Γνωρίζομεν ὅτι ἡ κτίσις, ὡς συμπεσοῦσα μετὰ τοῦ πεπτωκότος ἐκ τοῦ ἀρχαίου κάλλους ἀνθρώπου, συνωδίνει καὶ συστενάζει· γνωρίζομεν, ἐπὶ πλέον, ὅτι ἡ κατὰ χρῆσιν, ἡ κατὰ παρέκκλισιν, ἡ παραβατικὴ καὶ ἐγωϊστικὴ συμπεριφορὰ τοῦ ἀνθρώπου συμβάλλει εἰς τὴν καταστροφὴν τῆς συμπασχούσης καὶ συνυποκειμένης εἰς τὴν φθορὰν τοῦ κτιστοῦ φύσεως· γνωρίζομεν ὅτι ἡ καταστροφὴ αὕτη συνιστᾷ ἐν τῇ πράξει αὐτοκαταστροφὴν, διὸ καὶ καλοῦμεν πάντα ἄνθρωπον, οἰαοδήτινος ιδιότητος, νὰ μένῃ εἰς τὴν κατὰ φύσιν χρῆσιν ὅλων τῶν κτισμάτων τῆς δημιουργίας «εὐχαριστῶν τῷ ποιήσαντι καὶ δεδωκότι αὐτῷ τὰ πάντα Θεῷ», Ὡς ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

βη' Σεπτεμβρίου α'
+ Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος
Ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός
καὶ διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης

Αριθμ.Πρωτ. 862

+ Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ

ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΧΑΡΙΝ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΝ

ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥ ΠΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΤΙΣΕΩΣ ΚΥΡΙΟΥ

ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Καθὼς ἐγκαινιάζομεν τό νέον ἐκκλησιαστικόν ἔτος, στοχαζόμεθα ἐκ νέου τήν κατάστασιν τῆς τοῦ Θεοῦ κτίσεως. Ἀναλογιζόμεθα τό παρελθόν καί μετανοοῦμεν δι' ὅλα ὅσα ἔχομεν πράξει ἢ ἀμελήσει νά πράξωμεν διά τήν φροντίδα τῆς γῆς· προσβλέπομεν εἰς τό μέλλον καί προσευχόμεθα νά μᾶς χορηγηθῇ σοφία διά νά μᾶς καθοδηγῇ εἰς ὅλας μας τās σκέψεις καί τās πράξεις.

Οἱ τελευταῖοι δώδεκα μῆνες ὑπῆρξαν ἐποχή μεγάλης ἀβεβαιότητος δι' ὅλοκληρον τόν κόσμον. Τά χρηματοοικονομικά συστήματα, τά ὁποῖα ἐνεπιστεύοντο τόσον πολλοί ἄνθρωποι διά νά τοὺς παράσχουν τά ἀγαθὰ τῆς ζωῆς, παρέσχον ἀντιθέτως φόβον, ἀβεβαιότητα καί πενίαν. Ἡ παγκοσμιοποιημένη οἰκονομία εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα νά πληγοῦν ὅλοι – ἀκόμη καί οἱ πλεόν πτωχοί, οἱ ὁποῖοι εὐρίσκονται πολὺ μακρὰν τῶν συναλλαγῶν τῶν μεγάλων ἐπιχειρήσεων.

Ἡ παροῦσα κρίσις δίδει τήν εὐκαιρίαν ἀντιμετωπίσεως τῶν προβλημάτων μέ διαφορετικόν τρόπον, διότι αἱ μέθοδοι αἱ ὁποῖαι ἐδημιούργησαν τά προβλήματα αὐτά δέν εἶναι δυνατόν νά εἶναι καί ἡ καλλιτέρα λύσις των. Χρειάζεται νά εἰσαγάγωμεν τήν ἀγάπην εἰς ὅλας τās συναλλαγὰς μας, τήν ἀγάπην ἡ ὁποία ἐμπνέει θάρρος καί συμπόνοιαν. Ἀνθρωπίνη πρόοδος δέν σημαίνει ἀπλῶς συσσωρεύειν πλούτου καί ἄκριτον ἀνάλωσιν τῶν πόρων τῆς γῆς. Ἡ ἀντιμετώπισις τῆς παρούσης κρίσεως ἔχει ἀποκαλύψει τās ἀξίας τῶν ὀλίγων οἱ ὁποῖοι διαμορφώνουν τās τύχας τῆς κοινωνίας μας. Ἐκείνων οἱ ὁποῖοι δύνανται νά ἐξεύρουν χρηματικά ποσά πέραν πάσης φαντασίας διά τήν στήριξιν τοῦ χρηματοοικονομικοῦ συστήματος τό ὁποῖον τοὺς ἐπρόδωσεν, ἀλλά δέν εἶναι πρόθυμοι νά διαθέσουν οὔτε τό ἐλάχιστον κλᾶσμα τῶν ποσῶν αὐτῶν διά τήν θεραπείαν τῆς οἰκτρᾶς καταστάσεως εἰς τήν ὁποίαν ἔχει περιέλθει ἡ κτίσις, ἐξ αἰτίας αὐτῶν ἀκριβῶς τῶν ἀξιῶν των, ἢ διά τήν

σίτισιν τῶν πεινῶντων τοῦ κόσμου ἢ διὰ τὴν ἐξασφάλισιν ποσίμου ὕδατος εἰς τοὺς διψῶντας τοῦ κόσμου, θύματα καὶ αὐτοὺς τῶν ἰδίων ἀξίων. Εἰς τὸ πρόσωπον ἐκάστου πεινασμένου παιδιοῦ ἀναγράφεται ἓν ἐρώτημα δι' ἡμᾶς καὶ δέν πρέπει νὰ ἀποστρέψωμεν τὸ βλέμμα διὰ νὰ ἀποφύγωμεν τὴν ἀπάντησιν. Διατί συνέβη αὐτό; Εἶναι πρόβλημα ἀνθρωπίνης ἀνικανότητος ἢ ἀνθρωπίνης βουλήσεως;

Ἔχομεν καταστήσει τὴν ἀγορὰν τὸ ἐπίκεντρον τοῦ ἐνδιαφέροντός μας, τῆς δράσεώς μας καί, ἐν τέλει, τῆς ζωῆς μας, λησμονοῦντες ὅτι ἡ ἐπιλογή μας αὕτη θὰ ἐπηρεάσῃ τὴν ζωὴν τῶν μελλοντικῶν γενεῶν, καὶ θὰ περιορίσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἰδικῶν των ἐπιλογῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ εἶναι πιθανῶς περισσότερον προσανατολισμέναι πρὸς τὴν εὐημερίαν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς κτίσεως. Ἡ ἀνθρωπίνη οἰκονομία μας, ἡ ὁποία μᾶς ἔχει καταστήσει καταναλωτάς, χωλαίνει. Ἡ Θεία Οἰκονομία, ἡ ὁποία μᾶς ἔχει πλάσει κατ' εἰκόνα τοῦ ἀγαπῶντος Δημιουργοῦ, μᾶς καλεῖ νὰ ἀγαπήσωμεν καὶ νὰ φροντίσωμεν ἅπασαν τὴν κτίσιν. Ἡ εἰκὼν τὴν ὁποίαν ἔχομεν διὰ τὸν ἑαυτὸν μας ἀντανακλᾶται εἰς τὸν τρόπον μέ τὸν ὁποῖον συμπεριφερόμεθα πρὸς τὴν κτίσιν. Ἐάν πιστεύωμεν ὅτι δέν εἴμεθα τίποτε ἄλλο παρὰ καταναλωταί, τότε ἐπιδιώκομεν τὴν καταξίωσιν καταναλίσκοντες σύμπασαν τὴν γῆν· ἄν ὅμως πιστεύωμεν ὅτι εἴμεθα πλασμένοι καθ' ὁμοίωσιν τοῦ Θεοῦ, τότε δρῶμεν μετὰ φροντίδος καὶ ἐλέους καὶ προσπαθοῦμεν νὰ γίνωμεν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπλάσθημεν νὰ εἴμεθα.

Ἄς προσευχηθῶμεν διὰ τὴν εὐλογίαν τοῦ

Θεοῦ κατὰ τὴν Διάσκεψιν τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν διὰ τὴν Κλιματικὴν Ἀλλαγὴν εἰς τὴν Κοπεγχάγην τὸν Δεκέμβριον, ὥστε αἱ ἀνεπτυγμέναι βιομηχανικῶς χώραι νὰ συνεργασθῶν μέ τὰς ἀναπτυσσομένας διὰ τὴν μείωσιν τῶν βλαβερῶν ρυπογόνων ἐκπομπῶν, ὥστε νὰ ὑπάρξῃ βούλησις διὰ τὴν συγκέντρωσιν καὶ συνετὴν διαχείρισιν τῶν ἀπαιτουμένων χρημάτων πρὸς λήψιν τῶν ἀναγκαίων μέτρων καὶ ὥστε νὰ συνεργασθῶμεν ἅπαντες διὰ νὰ διασφαλίσωμεν ὅτι τὰ τέκνα μας θὰ δύνανται νὰ ἀπολαμβάνουν τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς τὴν ὁποίαν καταλείπομεν εἰς αὐτά. Πρέπει νὰ ὑπάρξῃ δικαιοσύνη καὶ ἀγάπη εἰς ὅλας τὰς πτυχὰς τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος· τὸ κέρδος, καὶ δὴ τὸ βραχυπρόθεσμον, δέν ἡμπορεῖ καὶ δέν πρέπει νὰ ἀποτελῇ τὸ μοναδικόν κίνητρον τῶν πράξεών μας.

Ἄς ἀνανεώσωμεν ἅπαντες τὴν δέσμευσίν μας νὰ συνεργασθῶμεν προκειμένου νὰ ἐπιφέρωμεν τὰς ἀλλαγὰς διὰ τὰς ὁποίας προσευχόμεθα, νὰ ἀπορρίψωμεν κάθε τι τὸ ὁποῖον βλάπτει τὴν κτίσιν, νὰ μεταβάλωμεν τὸν τρόπον σκέψεώς μας καί, ὡς ἐκ τούτου, νὰ μεταβάλωμεν ριζικῶς τὸν τρόπον ζωῆς.

Ἡ χάρις τοῦ Δημιουργοῦ καὶ Προνοητοῦ Θεοῦ, σὺν τῇ πατρικῇ εὐχῇ καὶ Πατριαρχικῇ ἡμῶν εὐλογίᾳ, εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν.

βθ' Σεπτεμβρίου α'

**+ ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός καὶ
διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης
πάντων ὑμῶν**

‘Η 28η ‘Οκτωβρίου 1940

**“Τό Έθνος τών ‘Ελλήνων εἶναι προικισμένο μέ ζωτικότητα,
πού τοῦ ἐπιτρέπει νά ἀντιστέκεται καί νά ἀντέχει
ὅταν βρεθεῖ μπροστά σέ κινδύνους θανάσιμους”**

Brunet de Presle

**Εὐλαβεστάτους Ἱερεῖς καί Διακόνους καί
Ἀξιοτίμους Προέδρους καί τά Μέλη**

**τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἐπιτροπῶν, τῶν Βοηθητικῶν
Ἀδελφοτήτων Κυριῶν καί**

**Δεσποινίδων, καί τῶν Σχολικῶν Ἐφορειῶν τῶν
Κοινοτήτων τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς, καί
σύμπασαν τήν Ὁμογένεια Ἠνωμένου Βασιλείου καί
Ἰρλανδίας.**

Ἀγαπητοί μας,

Ἐορτάζουμε καί πάλιν τήν Ἱστορική Ἐπέτειο τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940, ὅταν ἡ μικρή καί, γιά ὅλους τότε, ξεγραμμένη ὡς ἀνίκανη γιά τά μεγάλα καί ὠραῖα, Ἑλλάδα, ὕψωσε θαρραλέα καί ἀποφασιστικά τό ἀνάστημά της καί ἀπέδειξε γιά πολλοστή φορά στήν πολυχίλιετή ἱστορική της πορεία, ὅτι «ἡ μεγαλωσύνη δέν μετριέται μέ τό στρέμμα, ἀλλά μέ τῆς καρδιάς τό πύρωμα καί μέ τό αἷμα».

Κατατρυχόμενη, δυστυχῶς ὡς συνήθως, ἀπό τά ἐμφύλια πολιτικά, κομματικά καί ἰδεολογικά πάθη, ἡ αἰμάσσουσα ἀκόμη, μετά τήν τρομερή Μικρασιατική καταστροφή τοῦ 1922, μικρή Ἑλλάδα, εἶχε δεχθεῖ, τίς μεταμεσονύκτιες ὥρες τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940, τό ἱταμό τελεσίγραφο τῆς φασιστικῆς Ἰταλίας νά παραδώσει ἄνευ ὅρων γῆν καί ὕδωρ στά πανίσχυρα στρατεύματα τοῦ Μουσολίνι καί τοῦ Ἄξονα. Καί ὁ φασισμός τῆς Ἰταλίας καί ὁ μέντοράς του, ὁ ναζισμός τῆς Γερμανίας, πίστευαν ἀκράδαντα πῶς ὁ τότε πρωθυπουργός τῆς Ἑλλάδος, ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς, καί μαζί μ’ αὐτόν καί ὁλόκληρος ὁ Ἑλληνικός Λαός, θά ἔκυπταν τόν αὐχένα καί θά δέχονταν, στήν πλάτη καί στή συνείδησή τους, τό ἀσήκωτο βάρος τῆς ντροπῆς καί τοῦ ἐξευτελισμοῦ. Ὅτι, τάχα, θά ἀποδεικνύονταν ἐπιλήσμονες τοῦ ἐνδόξου

παρελθόντος τοῦ Γένους: Τῶν Θερμοπυλῶν τοῦ Λεωνίδα, τοῦ Μαραθῶνα τοῦ Μιλιτιάδη, τῆς Σαλαμίνας τοῦ Θεμιστοκλῆ, τῆς Ἀλαμάνας τοῦ Ἀθανασίου Διάκου, τῆς Γραβιάς τοῦ Ὀδυσσέα Ἀνδρουτσου, τῶν Δερβενακίων τοῦ Θεόδωρου Κολοκοτρώνη, τῶν Βαλκανικῶν Πολέμων τοῦ 1912-1913, καί τῶσων ἄλλων λαμπρῶν σελίδων τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

Ἡ περιφανής νίκη τῶν Ἑλλήνων μαχητῶν στά χιονισμένα βουνά τῆς Βορείου Ἡπείρου καί τῆς Ἀλβανίας καί ἡ ταυτόχρονη ἐξευτελιστική ἥττα τῶν στρατευμάτων τοῦ φασισμοῦ, ἀπέδειξε καί πάλιν ὅτι «τό Έθνος τών Ἑλλήνων εἶναι προικισμένο μέ ζωτικότητα, πού τοῦ ἐπιτρέπει νά ἀντιστέκεται καί νά ἀντέχει ὅταν βρεθεῖ μπροστά σέ κινδύνους θανάσιμους».

Αὐτό, λοιπόν, τό Έθνος, τό ὁποῖο γνώρισε στήν ἱστορική του πορεία τρεῖς ἀποτρόπαιες καί ἐξουθενωτικές κατακτήσεις – τῶν Ρωμαίων, τῶν Ὀθωμανῶν καί τῆς ναζιστικῆς Γερμανίας – βγῆκε στό τέλος ἀνανεωμένο καί ἐλεύθερο. Ὁ Ἑλληνισμός βιώνει, ὅμως, καί πάλιν σήμερα τεράστια ἐθνικά, οἰκονομικά καί ὑπαρξιακά προβλήματα, τά ὁποῖα καλεῖται νά ἀντιμετωπίσει καί μετά σοφίας καί γνώσεως καί εὐθύνης νά ἐπιλύσει. Οἱ Ἕλληνες σήμερα, ὄχι μόνο τῆς Ἑλλάδος καί τῆς Κύπρου, ἀλλά καί οἱ Ἀπόδημοι ὅπου γῆς, καλούμεθα νά συμβάλουμε ἀποφασιστικά γιά τήν αἴσια καί ὀρθή λύση τους. Γιατί, μόνο ἔτσι ὁ Ἑλληνισμός θά μπορέσει ὄχι μόνον νά ἐπιβιώσει, ἀλλά καί νά εὐθυγραμμισθεῖ μέ τά ἄλλα Έθνη τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑνώσεως, τά ὁποῖα πρωτοστατοῦν στήν δημιουργία ἐνός καλύτερου, πιό δίκαιου, πιό δημιουργικοῦ καί πιό ἀνθρωπίνου κόσμου, ὁ ὁποῖος νά διακατέχεται ἀπό τήν πίστη στίς μεγάλες ἀξίες τοῦ Χριστιανισμοῦ, τῆς Δημοκρατίας καί τῆς

Ἐλευθερίας, γιὰ τὰ ὁποῖα πολέμησαν οἱ Ἥρωες καί οἱ Δημιουργοί τῆς Ἐποποιίας τοῦ Σαράντα.

Νά μὴν λησμονοῦμε, ὅμως, τὴν ἱερὰ Σκέπη τῆς Παναγίας Θεοτόκου, ἡ ὁποία ποικιλότροπα προστατεύει καὶ στήριξε τοὺς μαχομένους Ἕλληνες στρατιῶτες στὰ χιονισμένα βουνὰ τῆς Βορείου Ἡπείρου καὶ τῆς Ἀλβανίας ὅπου πολέμησαν σάν ἥρωες ὑπὲρ βωμῶν καὶ ἐστιῶν ἐναντίον τῶν σιδηρόφρακτων στρατιῶν τοῦ Μουσολίνι, μέ τὴν πίστη τους στὸν ἐν Τριάδι Θεὸ καὶ τὴν κραταιὰν Σκέπη καὶ προστασίαν τῆς Κυρίας Θεοτόκου, πρὸς τὴν ὁποίαν ὁ Ἑλληνισμός καὶ ὁλόκληρη ἡ Χριστιανοσύνη ἐναποθέτουμεν τίς ἐλπίδες μας κυρίως σὲ ὧρες κινδύνου καὶ πολέμου καὶ ἐπιδρομῶν ἀλλοφύλων. Ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος μετέθεσε τὴν ἑορτὴν τῆς Ἁγίας Σκέπης ἀπὸ τὴν πρώτη σὲν εἰκοστὴ ὁγδόη Ὀκτωβρίου, γιὰ νὰ ὑπενθυμίζει στοὺς Ὀρθοδόξους Χριστιανούς τὴν θαυματουργικὴ καὶ σωστικὴ ἐπέμβαση τῆς Κυρίας Θεοτόκου σὲ ὅσους μέ εὐλάβεια καὶ πίστη ζητοῦν τὴν μεσιτείαν καὶ τὴν βοήθειαν Της.

Καλοῦμε δὲ τὴν Ὁμογένεια ὅπως ἐορτάσουμε κι ἐφέτος τὴν ἐπέτειο τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940, τόσο μέ τὴν πάνδημη συμμετοχὴ μας στὶς Δοξολογίες πού θὰ γίνουν στοὺς Ἱερούς μας Ναούς, ὅσο καὶ μέ τὴν προετοιμασίαν ἐορταστικῶν ἐκδηλώσεων στὰ Ἑλληνικὰ μας Σχολεῖα, στὰ Σωματεῖα καὶ τίς Ὀργανώσεις μας. Νά ἐξαρθεῖ ἐπίσης τὸ γεγονός ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς θριαμβεύει, μπροστὰ σὲ κινδύνους καὶ ἀντίξοες περιστάσεις, μόνο ὅταν ἔχει πίστη στὸν Θεὸ καὶ ὅταν βάλει, πάνω ἀπὸ κάθε ἄλλο στόχο, τὸ ἐθνικὸ συμφέρον, τὴν τιμὴ καὶ τὸ μεγαλεῖο τῆς Πατρίδος μας.

Ἀποτίουμε, συνεπῶς, τὸν νενομισμένο φόρο τιμῆς, θαυμασμοῦ καὶ εὐγνωμοσύνης, γιὰ τὰ περιφανῆ κι ἐνδοξα κατορθώματά τους, στοὺς Ἥρωες καὶ τοὺς Μαχητὲς τοῦ ΧΙΛΙΑ ΕΝΝΙΑΚΟΣΙΑ ΣΑΡΑΝΤΑ, καὶ εὐχόμαστε καὶ προσευχομαστε ὅπως ὁ Ἅγιος Θεὸς ὁδηγεῖ πάντοτε τὸ Γένος σὲ ἔργα μεγάλα καὶ θαυμαστά. Καὶ διατελοῦμε μετὰ πολλῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης καὶ θερμῶν εὐχῶν.

Ὀκτώβριος 2009

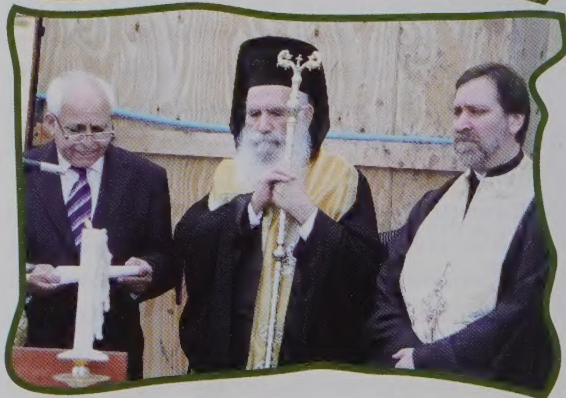
Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Θυατείρων καὶ Μεγάλῃς Βρετανίας Γρηγόριος

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Θυατείρων καὶ
Μεγάλῃς Βρετανίας Γρηγόριος

ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ HARROW

ΕΙΣ ΔΟΞΑΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΤΡΙΑΔΙΚΟΥ ΘΕΟΥ
ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΙΜΗΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΕΝΔΟΣΟΥ ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΟΣ
ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ ΤΟΥ ΙΑΜΑΤΙΚΟΥ
ΕΘΕΜΕΛΙΩΘΗ Ο ΠΑΝΣΕΠΤΟΣ ΟΥΤΟΣ ΟΙΚΟΣ
ΤΗ 13^η ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2009
ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΥΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ
Κ.Κ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ

Στιγμιότυπα εκ της τελετής της θεμελίωσης (13.9.2009).

Θεμελίωση νέου Ιερού Ναού Αγίου Παντελεήμονος ΒΔ Λονδίνου

Τους θεμελίους αρραγείς και ασαλεύτους...

Την Κυριακή 13η Σεπτεμβρίου 2009 τελέσθηκε στους χώρους της Ελληνορθόδοξης Κοινότητας Αγ. Παντελεήμονος στο Harrow του ΒΔ Λονδίνου η επίσημη τελετή θεμελίωσης του νέου Ιερού Ναού Αγ. Παντελεήμονος, ο οποίος θα οικοδομηθεί σε βυζαντινό ρυθμό. Την Ιερή Ακολουθία τέλεσε ο Σεβ. Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων και Μεγ. Βρετανίας κ.κ. Γρηγόριος. Συμμετείχαν κληρικοί, οι Άρχοντες της Κοινότητας, δωρητές, ευεργέτες, καθώς και πολλά μέλη και φίλοι της εν λόγω Κοινότητας.

Στο τέλος της τελετής ο Σεβασμιώτατος έθεσε, με την βοήθεια μελών της Νεολαίας Αγ. Παντελεήμονος, τον θεμέλιο λίθο, στο σημείο που βρίσκεται κάτω ακριβώς από εκεί που θα τοποθετηθεί αργότερα η Αγία Τράπεζα, ψάλλοντας: «Επί την ασάλευτον, Χριστέ, πέτραν των εντολών σου, την Εκκλησίαν σου στερέωσον».

Παράλληλα με τον θεμέλιο λίθο τοποθετήθηκαν στα θεμέλια του νέου Ναού αγιασμένα χώματα, που μεταφέρθηκαν με την βοήθεια Ομογενών από ιερά προσκυνήματα της Ελλάδας, της Κύπρου και των Αγίων Τόπων, όπως επίσης και Αγιασμός.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η θεμελίωση αυτή είναι εξαιρετικό γεγονός με μεγάλη ιστορική σημασία. Η Ελληνορθόδοξη Ομογένεια στη Μεγ. Βρετανία έχει πάνω από έναν αιώνα να οικοδομήσει Ναό εκ θεμελίων. Έτσι, η φιλοπρόοδη Κοινότητα του Αγ. Παντελεήμονος ανέλαβε το μεγαλόπνοο αυτό έργο με μεγάλο ενθουσιασμό και με τη ματιά προς το μέλλον. Το έργο θα είναι δύσκολο, αλλά αναμένεται να συσπειρώσει όλους τους Ομογενείς, να τους δώσει πολύ πνευματική τροφή για μελέτη, και βέβαια να τους προσφέρει το στάδιο για έναν ευγενή αγώνα.

Ο Πρόεδρος της Κοινότητας κ. Παντελής Δημοσθένους, μετά την τελετή θεμελίωσης χαιρέτισε τους παρευρισκόμενους με τα παρακάτω λόγια:

**Σεβασμιώτατε, Σεβαστοί Πατέρες,
Εκλεκτοί Προσκεκλημένοι, Αγαπητοί μας Ομογενείς,**

Με την βοήθεια του Αγίου Θεού μας, με τις πρεσβείες του Προστάτου της Κοινότητάς μας Αγ. Παντελεήμονος του Ιαματικού και φυσικά με την ευλογία του Σεβασμιωτάτου Αρχιεπισκόπου και Ποιμενάρχου μας κ.κ. Γρηγορίου, θεμελιώνεται σήμερα ένα μεγάλο και σπουδαίο εκκλησιαστικό έργο, ο νέος Ιερός Ναός Αγ. Παντελεήμονος, ο οποίος θα οικοδομηθεί σε βυζαντινό ρυθμό.

Μετά από πολύχρονες και πολύμοχθες προσπάθειες, στις οποίες συμμετείχαν και συνέδραμαν πολλοί άνθρωποι,

Κληρικοί και λαϊκοί, Κηδεμόνες και Εκκλησιαστικοί Επίτροποι, μέλη και φίλοι της Κοινότητάς μας, αλλά και μια ομάδα ειδικών επιστημόνων σε διάφορους τομείς, αξιωθήκαμε να ξεκινήσουμε πρόσφατα το μεγαλόπνοο αυτό και μοναδικό έργο της εκ θεμελίων ανέγερσης νέου Ιερού Ναού.

Το έργο αυτό έχει οπωσδήποτε και ιστορική διάσταση, αφού η θεοφιλής Ομογένειά μας έχει περισσότερο από έναν αιώνα να οικοδομήσει Ναό εκ θεμελίων. Όμως η πρωτοπόρα, όπως είναι πάντοτε, Κοινότητά μας, σκέφθηκε και αποφάσισε να προχωρήσει προς την κατεύθυνση αυτή, επιθυμώντας με τον τρόπο αυτό να συσπειρώσει όλα τα μέλη της, ιδιαίτερα την ελπιδοφόρα Νεολαία μας, αλλά και ολόκληρη την Ομογένεια, γύρω από αυτό τον υπέροχο και μεγαλοπρεπή ιερό στόχο.

Γνωρίζουμε τις δυσκολίες. Έχουμε μελετήσει επί χάρτου το έργο αυτό για μια σειρά 12 ετών. Τελικά αποφασίσαμε να προχωρήσουμε, πιστεύοντας πως τα όνειρα και οι ευγενείς οραματισμοί μας θα υλοποιηθούν σύντομα και το αποτέλεσμα θα δικαιώσει τις προσδοκίες και τους αγώνες μας. Ο νέος Ιερός Ναός μας σύντομα θα στέκεται εμπρός μας ως φάρος φωτεινός, που θα φωτίζει τον δρόμο της πίστης και της αρετής και θα κατευθύνει τα διαβήματά μας εις πάν έργον αγαθόν και τω Θεώ ευάρεστον.

Από τη θέση αυτή έχω καθήκον και υποχρέωση να απευθύνω θερμότερες και από βάθους καρδιάς ευχαριστίες, προς όλους τους επώνυμους και ανώνυμους υποστηρικτές, συμπαραστάτες και συμβούλους, που στη διάρκεια της προετοιμασίας και τώρα στην φάση της υλοποίησης του ιερού αυτού έργου, προσέφεραν απλόχερα τις ιδέες, τα ταλέντα τους, τον χρόνο τους, αλλά και την οικονομική συνδρομή τους, αναλαμβάνοντας να στηρίξουν με την ψυχή τους μια πρωτοβουλία, που -επιτρέψτε μου ταπεινά να αναφέρω πως- μπορεί να συγκριθεί με τα μεγάλα έργα που έχει επιτελέσει ο Ελληνισμός στο διάβα των αιώνων, προ αλλά κυρίως μετά Χριστόν.

Τελειώνοντας, θα ήθελα να καλέσω όλους να συμμετάσχετε με όποιον τρόπο ο καθείς θα αποφασίσει στην ευγενική, φιλοπρόοδη και ευλογημένη αυτή πορεία. Τα ονόματα των πρωταγωνιστών της προσπάθειας αυτής είμαστε βέβαιοι πως θα γραφούν στην ιστορία. Ας βάλει λοιπόν ο καθένας το δικό του τούβλο στο ωραίο αυτό οικοδόμημα.

Δι' ευχών του Σεβασμιωτάτου Αρχιεπισκόπου μας κ.κ. Γρηγορίου ευελπιστούμε σύντομα να βρεθούμε πάλι όλοι εδώ για τα εγκαίνια του νέου βυζαντινού Ιερού Ναού Αγ. Παντελεήμονος. Ο Θεός ας μας είναι βοηθός.

Εγκύκλιο Γράμμα του Αρχιεπισκόπου Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας κ. Γρηγορίου με την ευκαιρία της ενάρξεως των μαθημάτων των Ελληνικών και Κατηχητικών Σχολείων 2009-2010.

Αγαπητοί μας φίλοι και συνεργάτες εν Κυρίω,

Με ιδιαίτερη χαρά απευθυνόμαστε προς όλους τους Εργάτες της Παιδείας, ιδιαίτερα στους Γονείς, τα παιδιά και τους Δασκάλους, οι οποίοι με υπομονή και ιερών ενθουσιασμό εργάζονται στα σχολεία για να μεταδώσουν στα παιδιά την γνώση, την παιδεία, τον πολιτισμό, την Ορθόδοξη Χριστιανική Παράδοση. Συχαίρουμε και ευχαριστούμε τους Επιτρόπους και τους Ιερείς, οι οποίοι φροντίζουν με ζήλο και αφοσίωση για την ομαλή και απρόσκοπτη λειτουργία του Σχολείου της ξενιτειάς, γιατί χάρη στους αφανείς σκαπανείς και εργάτες του Νυκτερινού Σχολείου, τούτο λειτουργεί και αναπτύσσεται σταθερά παρά τα τεράστια εμπόδια και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει στην πορεία του.

Όμως πάντοτε γεννιέται το ερώτημα, «τί είναι το παροικιακό νυκτερινό και Σαββατιανό Σχολείο;» Τούτο, είναι καρπός της αγάπης και δημιουργήμα των Αποδήμων, οι οποίοι μεταφυτευμένοι στην νέα τους Πατρίδα, συνεχίζουν την παράδοσή τους. Το Σχολείο της Ξενιτειάς είναι ένα εκπαιδευτικό κοινωνικό και κοινοτικό γυμναστήριο, το οποίο κοντά στο Ημερησίο Αγγλικό Σχολείο, δίνει, καλά και ωφέλιμα εφόδια στα παιδιά, τα κοινωνικοποιεί, τα βοηθάει να κάνουν φίλους, τα διδάσκει την Ελληνορθόδοξη Παράδοση, γλώσσα, την θρησκεία, τον πολιτισμό, την αγάπη προς την οικογένεια και την Εκκλησία του Χριστού. Τα μαθαίνει τον σεβασμό προς τους μεγαλύτερους, τους ανωτέρους, τους δασκάλους, τους Ιερείς, την Κυβέρνηση, την Εξουσία. Τα ευαισθητοποιεί για την αξία του νόμου και τον σεβασμό προς τις Δημόσιες Αρχές. Καλλιεργεί την αγάπη προς την Πατρίδα, την θρησκεία, τον σεβασμό και την προσήλωση προς τα θεία. Οδηγεί τα παιδιά στο μυστήριο της γνώσης, της Πατρίδας, της ιστορίας, της συνεργασίας, της φιλίας, της αγάπης προς τους άλλους, την προστασία προς την Δημιουργία, το Περιβάλλον, τον κόσμο που είναι γύρω μας, όπως είναι ο αέρας, η θάλασσα, το νερό, οι ποταμοί, τα δένδρα, τα δάση, τα βουνά, τα ζώα, τα φυτά και κάθε ζωντανός οργανισμός που υπάρχει στο στερέωμα.

Ύστερα από 60 σχεδόν χρόνια εμπειρίας και ζωής του Παροικιακού Σχολείου, θα πρέπει οι υπεύθυνοι για το μέλλον του να προβληματιστούμε καλύτερα, να σκεφθούμε βαθύτερα και πρακτικότερα για την λειτουργία και τους απώτερους στόχους του. Εάν θέλουμε να επιβιώσει και να προσελκύσει τα παιδιά της τρίτης και τετάρτης γενιάς, θα πρέπει να το αναβαθμίσουμε ανάλογα, να του δώσουμε νέες, πνευματικότερες διαστάσεις, ανάλογες προς τα δεδομένα της σημερινής γενιάς. Εκτός των άλλων που χρειάζονται να γίνουν άμεσα και επί μόνιμης βάσης είναι η συνεχής επιμόρφωση των εκπαιδευτικών που διδάσκουν στα υπάρχοντα σχολεία, αλλά και εκείνων οι οποίοι είναι επιφορτισμένοι για την οργάνωση, την διοίκηση και την ομαλή λειτουργία του.

Η εκπαίδευση σήμερα, πρέπει να μην περιορίζεται μόνο στο γλωσσικό μάθημα, πρέπει να ασχολείται με τα καυτά ζητήματα που απασχολούν και προβληματίζουν τον άνθρωπο στις μέρες μας. Αυτά είναι η οικογένεια, η παιθαρμία, το έγκλημα, η φιλία,

το ενδιαφέρον μας για τους άλλους «του πλησίον μας» τους φτωχούς, τους ηλικιωμένους, τους άκληρους, τους άνεργους και εκείνους που βρίσκονται στο περιθώριο της ζωής.

Ένα άλλο βασικό κεφάλαιο που πρέπει να απασχολήσει το παροικιακό σχολείο είναι η θρησκεία και ο θεσμός της Εκκλησίας. Όλοι οι άνθρωποι και προπάντων τα παιδιά, θέλουν να πιστεύουν, τους απασχολεί το μυστήριο της ζωής και του θανάτου, δύο στοιχεία βασικά του ανθρωπίνου γένους. Με αυτά τα δύο στοιχεία σχετίζονται οι σχέσεις των φύλων, η διαφορά του άνδρα από την γυναίκα και η σχέση του άνδρα προς την γυναίκα. Το άλλο είναι ο πόνος και ο θάνατος του ανθρωπίνου Γένους. Πρέπει δηλαδή να αρχίσουμε να διδάσκει στα παιδιά το γεγονός της υγείας, και σαν Χριστιανοί να υπογραμμίζουμε την αξία και την σπουδαιότητα της ζωής, η οποία πάντοτε σχετίζεται με την Δημιουργία και με τις σχέσεις των ανθρώπων.

Αναφέρω αυτά τα λίγα λόγια με την ευκαιρία του ανοίγματος των Σχολείων, τα οποία κάνουν μεγάλο και ιερό έργο παρά τις δυσκολίες και τις ελλείψεις τους. Ανέφερα αυτά για να πλουτίσω την σκέψη και την γνώση των Δασκάλων, αλλά και να κεντρίσω τον ζήλο και το ενδιαφέρον των Γονέων και των Φίλων του Παροικιακού Σχολείου, ώστε να προβληματιστούμε για το μέλλον του και να δούμε χωρίς φόβο και χωρίς πάθος τα πολλά και εν πολλοίς άλυτα προβλήματα του. Σε στενή συνεργασία μεταξύ μας, ενωμένοι και αγαπημένοι και μακριά από άκαιρες και αχρείαστες σκοπιμότητες, να ενσκήψουμε με υπευθυνότητα και φρόνηση για να ανακαλύψουμε καινούργιους τρόπους για την προσφορά, την πρόοδο και την αναβάθμιση του Παροικιακού Σχολείου. Καλωσορίζω εγκάρδιως τους δασκάλους που ήρθαν από την Ελλάδα και την Κύπρο και ιδιαίτερα εκείνους που είναι νεόφερτοι στο Ηνωμένο Βασίλειο. Χαιρετίζω τα παιδιά, αγόρια και κορίτσια και συχαίρω θερμά του Γονείς που στέλνουν τα παιδιά τους στο Ελληνορθόδοξο Παροικιακό νυκτερινό και Σαββατιανό Σχολείο. Μετά πολλής δε αγάπης καλώ τους κατά τόπους Επιτρόπους του παροικιακού Σχολείου να συνεχίσουν με ενθουσιασμό να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στο Σχολείο της ξενιτειάς. Όλοι μας πρέπει να επιστρατεύσουμε τις δυνάμεις μας για να ενισχύσουμε το Σχολείο της ξενιτειάς. Ο Άγιος Θεός, δια των πρεσβειών της Παναγίας Θεοτόκου και των προστατών των Ελληνικών και Χριστιανικών Γραμμάτων, Βασιλείου του Μεγάλου, Γρηγορίου του Θεολόγου και Ιωάννη του Χρυσοστόμου και πάντων των Αγίων, να καθοδηγεί τα βήματά όλων μας, να ευλογεί τα έργα και να προστατεύει από κάθε κακό τα παιδιά όλων του κόσμου και τα παιδιά μας. Και διατελώ μετά θερμών ευχών και της εν Κυρίω αγάπης.

Λονδίνο, Σεπτέμβριος 2009

Εοικονομικὸν καὶ Μ. Β. Γρηγορίου

Ο Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων
και Μεγάλης Βρετανίας Γρηγόριος

Ομιλία γενομένη υπό Αρχιμανδρίτου Σεραφείμ Παπαθανασίου

Το Ελληνικό Σχολείο στην Παροικία

«Καλύτερα, αδελφέ μου, να έχει ελληνικό σχολείο στη χώρα σου, παρά βρύσες και ποτάμια. Διότι οι βρύσες ποτίζουν το σώμα, τα σχολεία τη ψυχή».

Αυτή η φράση του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού έρχεται στο νου μου,

Σεβασμιώτατε, Θεοφιλέστατοι και Αγαπητοί πατέρες,

κάθε φορά, που αναφερόμαστε στο ευαίσθητο και νευραλγικό κεφάλαιο της ελληνικής παιδείας στην Παροικία. Και σε γενικές γραμμές, όπου υπάρχουν Κοινότητες Ελλήνων στον κόσμο, λίγο ή πολύ, βρίσκει την πρακτική της η παραπάνω σοφώτατη ρήση του Πατροκοσμά. Γιατί για τους Έλληνες της Διασποράς, η γλώσσα και η ιστορία της φυλής μας αποτελεί ενωτικό στοιχείο και κοινό σημείο αναφοράς, και είναι απόλυτα λογικό, και επιβεβλημένο θα μπορούσαμε να πούμε, να καταβάλλεται η οποιαδήποτε προσπάθεια μεταλαμπάδευσής και διαιώνισής των εθνικών μας ιδιοτήτων στις μεταγενέστερες γενεές.

Την ανάγκη αυτή αντιλήφθηκαν εγκαίρως και οι μητροπολιτικές εστίες του Ελληνισμού, τόσο η Ελλάδα, όσο και η Κύπρος, και για το λόγο αυτό έχουν ιδρύσει τις εκπαιδευτικές αποστολές, που υπάγονται στα κατά τόπους Υπουργεία Παιδείας και σκοπό έχουν την αποστολή Καθηγητών, όπου υπάρχουν συγκροτημένα ελληνικά παροικιακά σχολεία.

Η ανάγκη, βέβαια, αυτή βιώθηκε από τους ίδιους τους ομογενείς και γι' αυτό οι ίδιοι πρωτίστως, σε συνεργασία με τοπικούς φορείς δημιούργησαν, απ' ενός μεν ορθόδοξες Εκκλησίες, για να καλυφθεί η εξ' ίσου μεγάλη θρησκευτική και λατρευτική ανάγκη του χριστιανικού Έλληνα, απ' άλλου δε χώρους εκπαίδευσής της ελληνικής παιδείας. Και, όπως ήταν αναμενόμενο, τα δύο αυτά μεγέθη, γιατί πρόκειται περί τεράστιων και αλληλένδετων και αδιάσπαστων μεγεθών της ελληνικής ταυτότητας, η ορθόδοξη πίστη και η ελληνική παιδεία, συγχωνεύτηκαν τις περισσότερες φορές, με αποτέλεσμα ένας Ορθόδοξος ελληνικός Ναός στη Διασπορά να αποτελεί και ελληνικό Εκπαιδευτήριο.

Πάνω σε αυτή τη βάση επιτρέψτε μου, Σεβασμιώτατε, να μοιραστώ μαζί με όλους κάποιες μετριοπαθείς σκέψεις για το ελληνικό σχολείο. Το ελληνικό σχολείο ως αναπόσπαστο μέρος της ελληνορθόδοξης κοινότητας, και της χριστιανικής πίστης, καθώς επίσης και ο ρόλος ημών των κληρικών στη διασφάλιση αυτής της συνύπαρξης.

Στη δική μας παροικία, ιδιαίτερα, η συσχέτιση εκκλησίας και ελληνικού σχολείου είναι σχεδόν πάντοτε δεδομένη. Εκτός των τριών ημερήσιων σχολείων, κάποιων ανεξάρτητων, και των Σχολείων της ΟΕΣΒΚΑ (Ομοσπονδία Εκπαιδευτικών Συλλόγων Ελλήνων Κυπρίων Αγγλίας), τα περισσότερα ελληνικά σχολεία υπάγονται στο ΚΕΣ (Κεντρικό Εκπαιδευτικό Συμβούλιο) το οποίο βρισκόμαστε κάτω από την ομπρέλα της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Θουαείρων και ΜΒρετανίας. Στη συντριπτική τους πλειοψηφία οι ελληνορθόδοξες Εκκλησίες της Ι.Αρχιεπισκοπής μας, διαθέτουν

ελληνικά σχολεία, που τις περισσότερες φορές στεγάζονται στους χώρους της Κοινότητας και λειτουργούν καθημερινές και Σάββατα. Γι' αυτό και το ενδιαφέρον των Κοινοτήτων είναι αυτονόητο, εφόσον μιλάμε για μία σχέση άμεση, τόσο, που το ελληνικό σχολείο να θεωρείται «σαρξ εκ της σαρκός» μιας Κοινότητας. Υπάρχει δε για κάθε σχολείο η αντίστοιχη Εφορία, που αναλαμβάνει την οικονομική διαχείριση των πόρων του Σχολείου, καθώς επίσης και την ομαλή λειτουργία του, πάντοτε σε συνεργασία με το εκπαιδευτικό προσωπικό και τους λοιπούς κοινοτικούς παράγοντες. Βέβαια σε μία Κοινότητα τα πάντα είναι, ή τουλάχιστον πρέπει να είναι κοινά, και η ευθύνη και το ενδιαφέρον όλων των παραγόντων να αγγίζει τα πάντα. Υπάρχουν, όμως, οι επιμέρους Επιτροπές, που ασχολούνται πιο συγκεκριμένα με αυτό για το οποίο έχουν συσταθεί. Αλλά σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να λειτουργούν ως ανεξάρτητοι φορείς. Και υποψιάζομαι ότι πουθενά δεν συμβαίνει. Άλλωστε, όπως προαναφέραμε τα σχολεία μοιράζονται τους κοινοτικούς χώρους, τα τρέχοντα έξοδα τα αναλαμβάνουν πολλές φορές οι Κοινότητες, οι άνθρωποι που ενασχολούνται με την Κοινότητα στην πλειονότητα τους ασχολούνται και με το σχολείο, γι αυτό και σχεδόν πάντα, οι αναλαμβάνοντες την ευθύνη της Σχολικής Εφορείας είναι και Ενορίτες της αυτής Κοινότητας. Αλλά και το βασικότερο. Τα παιδιά, που φοιτούν σε ένα ελληνικό παροικιακό σχολείο, είναι παιδιά της Εκκλησίας, που συνυπάρχει με το σχολείο.

Όλοι αντιλαμβάνομαστε, αλλά και όλοι, με τη μικρή ή μεγάλη εμπειρία, που έχει ο καθένας από εμάς στα κοινοτικά δρώμενα γνωρίζουμε και περισσότερο αισθανόμαστε την ανάγκη, την ανάγκη που είναι και λαχτάρα και επιθυμία και πόθος, για συνύπαρξη και συμπόρευση του ελληνικού σχολείου, με την γενικότερη αν θέλετε έννοια, αυτή της αγωγής, της σκέψης της ελληνικής, της νοοτροπίας, με την Εκκλησία, που αποτελεί και το βασικότερο ενωτικό παράγοντα της Ομογένειας. Αυτή η ανάγκη, που εμπεριέχει και μία δόση αγωνίας για τις επερχόμενες γενιές δεν περιορίζεται μόνο στους ομοεθνείς μας. Ανακαλώ στη μνήμη μου ένα γεγονός περσινό. Γράφτηκε στο Σχολείο της Κοινότητάς μας, στην τάξη των ενηλίκων του Σαββάτου, ένας Σέρβος. Τον ρωτήσαμε αν είχε σχέση με κάποια ελληνική οικογένεια, ή αν είχε φίλους δικούς μας, ή αν σκόπευε να παντρευτεί Ελληνίδα. Τίποτα απ' όλα δεν συνέβαινε. Μας είπε απλά και καθηλωτικά ότι ως Σέρβος είναι Ορθόδοξος και επειδή ζει εδώ νιώθει πιο έντονα την ανάγκη να θρησκεύει και θεωρεί ότι η ορθόδοξη πίστη περνάει κατά πολύ μέσα από την ελληνική παιδεία. Διαπιστώνουμε δηλ., ότι η αναγκαιότητα της διατήρησης του ελληνικού στοιχείου και της ορθόδοξης πίστης, δεν αφορά μόνο τη δική μας φυλή, αλλά αγγίζει και αλλοεθνείς χριστιανούς και γιατί όχι και παντελώς άσχετους ανθρώπους, είτε με τον ελληνισμό, είτε ακόμα και με την ορθοδοξία. Άλλωστε και τα δύο αυτά μεγέθη, απευθύνονται

σε ολόκληρο τον κόσμο και δεν πρέπει να γνωρίζουν τακτικές αποκλεισμού.

Ο δικός μας, τώρα, ρόλος, ο ρόλος ημών των Ιερέων δηλαδή, καταλαβαίνουμε ότι είναι τόσο ιδιαίτερος όσο και καταλυτικός. Όπως αντιλαμβανόμαστε η ευθύνη μας επεκτείνεται από το ιερό Θυσιαστήριο, που σταθερά παραμένει η βασική μας αναφορά, στην ελληνική έδρα, που την αγκαλιάζει η ορθόδοξη παράδοση! Γενικότερα, αλλά πολύ περισσότερο στη Διασπορά, ο ρόλος του κληρικού ταυτίζεται με αυτόν του Διδασκάλου. Δεν είναι τυχαίο ότι ο λαός αποκαλεί τον παπά και δάσκαλο. Ακόμη και την ιστορική διάσταση του Ιερέα ως Διδασκάλου, λίγο ή πολύ, την γνωρίζουν όλοι. Άλλωστε οι περισσότεροι από εμάς αν δεν ήμασταν κληρικοί σίγουρα θα ήμασταν εκπαιδευτικοί.

Στη διακονία μας εδώ έχουμε και αυτή την παράμετρο, που εντάσσεται αναπόσπαστα στο ποιμαντικό έργο που ασκεί ο καθένας από εμάς, το οποίο από τη μια είναι μέρος οφειλής μας προς το λαό, που διακονούμε και τόσο πολύ διψάει να ποτίζεται εκτός από τα σωστικά νάματα της Πίστες μας και με τα νάματα του Έθνους μας, και από την άλλη είναι ένδειξη σεβασμού, τιμής και συμπόρευσης μας προς το πρόσωπο του Πνευματικού μας Κοθηρηγού, του Σεβασμιωτάτου Αρχιεπισκόπου μας κ. Γρηγορίου, όπου επιτρέψτε μου την κρίση, αποτελεί τον πρώτιστο και το μεγαλύτερο «Οραματιστή» της ελληνικής παιδείας στην πυκνή Ομογένεια της Ιεράς του Επαρχίας, γεγονός πανθομολογούμενο, που ανεβάζει το πήχη για όλους τους κληρικούς του ψηλότερα και μας δημιουργεί πιο έντονη την πεποίθηση, ότι από τον ευγενέστατο και επιδοφόρο οραματισμό του Αρχιεπισκόπου Γρηγορίου δεν περισσεύει κανείς μας!

Ιδίως στη δική μας εποχή, ο ρόλος μας στο Παροικιακό Σχολείο είναι ρόλος «πρόκλητη» για όλους μας. «Πρόκλητη» με την έννοια ότι να μεν δομικά και λειτουργικά τα πράγματα είναι πιο συντεταγμένα από τα παλαιότερα χρόνια, υπάρχουν κτήρια, δάσκαλοι, αρμόδιοι φορείς κ.κ., αλλά έχουμε να αντιμετωπίσουμε, πλέον, παιδιά απόδημων 3ης και 4ης γενιάς, πράγμα, που σημαίνει ότι πολύ πιο εύκολα αφομοιώνονται και γλωσσικά και ιδιουσγκρασιακά από την αγγλική κοινωνία. Εκτός αυτού, πολλά παιδιά πλέον, προέρχονται από μικτούς γάμους με αποτέλεσμα η επαφή τους με το ελληνικό στοιχείο να είναι ελαττωμένη κατά το ήμισυ. Οφείλουμε να είμαστε ειλικρινείς με τους εαυτούς μας και αντικειμενικοί με τα γεγονότα. Ο συντελεστής δυσκολίας έχει ανέβει. Οι παλαιότερες γενιές ήρθαν από τις πατρίδες μας φέροντας το ελληνορθόδοξο στοιχείο εντός τους. Ήταν δεδομένο για αυτούς. Υπήρχε και έντονη η λαχτάρα του επαναπατρισμού, ο νόστος για την πατρίδα, οπότε η προσπάθεια διατήρησης και μεταλαμπάδευσης της φυλετικής και θρησκευτικής τους νοοτροπίας, που για τους συγκεκριμένους είχε αναχθεί σε ένα απλό αλλά ακλόνητο τρόπο ζωής, ήταν μαζική και δυναμική. Στις σημερινές γενιές, να μεν υπάρχει το στοιχείο του Έλληνα και του ορθόδοξου, αλλά η πρακτική να αποτελεί ενδεχομένως ζητούμενο. Και δεν παρατηρείται μόνο στη δική μας ομογένεια, αλλά παντού, στην Αμερική, την Αυστραλία, τη Γερμανία. Είναι κάτι αντίστοιχο, επιτρέψτε μου ένα παράδειγμα από τον ελληνικό χώρο, με τα παιδιά των οικονομικών μεταναστών που δέχτηκε η Ελλάδα, στις αρχές κυρίως της προηγούμενης δεκαετίας. Μιλάνε ελληνικά, έρχονται σε επαφή με Έλληνες και σταδιακά, φαινομενικά έστω, αφομοιώνονται.

Η «πρόκλητη» λοιπόν η δική μας έγκειται στο να μπορέσουμε,

αφ' ενός μεν να συλλέξουμε παιδιά και να τα φέρουμε στα σχολεία μας, αφ' ετέρου δε να τους ενεργοποιήσουμε το ελληνορθόδοξο στοιχείο τους. Η προσέγγιση μπορεί να γίνει με τρόπους, που αντιλαμβάνονται τα παιδιά. Το Διαδίκτυο, για παράδειγμα, αποτελεί την πρώτιστη ενασχόληση τους κι εμείς οφείλουμε να το θέσουμε στην υπηρεσία μας. Ο τρόπος μας είναι πολύ βασικό στοιχείο προσέγγισης. Δεν έχουμε το δικαίωμα να αποκλείουμε κανέναν. Δεν μπορούμε να είμαστε απόλυτοι, δογματικοί, αμετακίνητοι, εννοώ σε τρόπους προσέγγισης και τρόπων. Οι εποχές των δεδομένων πέρασαν. Πως θα εμπνεύσουμε τα παιδιά ως Έλληνες και ορθόδοξοι, όταν απουσιάζουν από τη συμπεριφορά μας βασικά στοιχεία ελληνισμού ή χριστιανισμού, όπως η ευγένεια, η μεγαλοκαρδία, η δεκτικότητα, το άνοιγμα γενικότερα στους ανθρώπους. Το ζητούμενο δεν είναι απλά να μάθουν τα παιδιά λίγα ελληνικά. Είναι να τους μιλήσουμε σε έναν τρόπο σκέψης και θεώρησης των πραγμάτων, κάπως πιο ελληνικά. Ο σκοπός μας δεν πρέπει να τερματίζει στις πόσες λέξεις θα μάθουν τα παιδιά, αλλά στο πόσο Έλληνες μπορούν να νιώθουν στην καθημερινότητά τους. Το Ελληνικό Σχολείο οφείλουμε να το αντιμετωπίζουμε, λιγότερο σαν φροντιστήριο και περισσότερο σαν εκκολλητήριο ελληνικού τρόπου σκέψης και γίνεσθαι. Πάντοτε σε συνάρτηση με την ορθόδοξη πίστη και παράδοσή μας. Και όλο αυτό πρέπει να γίνεται και με έναν επιπλέον τρόπο. Με διάκριση. Διάκριση προς κάθε πλευρά. Τόσο προς τα διδασκόμενα παιδιά, όσο προς τους διδάσκοντες. Η παρουσία μας είναι τόσο απαραίτητη, όσο και εύθραυστη. Και πρέπει να γίνεται με τόσο δυναμικό τρόπο, όσο και διακριτικό. Δεν σφετεριζόμαστε την αποστολή άλλων, αλλά με ενδιαφέρον και «τακτ» εισβάλουμε ευγενικά στο χώρο, και κυρίως τις ψυχές των νέων παιδιών, για να εμπνεύσουμε και να στείρουμε τον ελληνορθόδοξο σπόρο.

Το αναφέραμε από την αρχή και το βλέπουμε στην πράξη, ότι ο ρόλος μας είναι απαιτητικός και δύσκολος. Το ενδιαφέρον μας όμως μπορεί να βρει τρόπους εφαρμογής. Σε συνεργασία με όλους τους φορείς, κυρίως το εκπαιδευτικό προσωπικό, μπορούμε να χαράξουμε μία «ιεροδιδασκαλική» διακονία, που θα αποβλέπει στην μύηση των παιδιών στο ελληνικό μεγαλείο και τη χριστιανική εμπειρία. Κυρίως υπό την πεπνομένη καθοδήγηση του Σεβασμιωτάτου Αρχιεπισκόπου μας, η πολυετής πείρα του Οποίου, μπορεί να διασφαλίσει την πτυχή αυτή της διακονίας μας με επιτυχία.

Κατακλείοντας θα ήθελα να δράξω την ευκαιρία και εκ μέρους όλων των φορέων της Κοινότητας μας να σας καλωσορίσω στους χώρους του Αγ. Ιωάννου του Βαπτιστού και να καταθέσω τη χαρά και την τιμή, που μας δημιουργεί η ευλογημένη παρουσία όλων Σας και γι' αυτό, όλως ιδιαίτερος, ευχαριστούμε Εσάς Σεβασμιώτατε, που μας δώσατε την ευκαιρία να προσφέρουμε, με τον ελάχιστο, έστω, αυτόν τρόπο κι εμείς κάτι στην ιερά μας Αρχιεπισκοπή και κυρίως, για την πολυτελεία να συνυπάρχουμε, να επικοινωνούμε να προβληματιζόμαστε και γιατί όχι να φύγουμε από εδώ σήμερα πιο σοφοί.

Σας ευχαριστώ πολύ. Ως ευ παρέστετε!

Λονδίνο, 29 Σεπτεμβρίου 2009

Ιερός Ναός Αγ. Ιωάννου του Βαπτιστού.

Ημερήσια Σύναξη Κλήρου Ι. Αρχιεπισκοπής Θυατείρων & Μ. Βρετανίας

Εκκλησία και Περιβάλλον

του Θεολόγου κ. Κωνσταντίνου Θεοχάρους

Στήν Ὁρθόδοξη παράδοση ἡ σχέση ἀνθρώπου καί φυσικοῦ περιβάλλοντος εἶναι πολύ σημαντική. Στήν Ἁγία Γραφή κυριαρχεῖ ἡ ἀπαφή ὅτι ἡ κτίσις εἶναι ἔργο τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ καί ὅτι δημιουργήθηκε ἀπό τό μηδέν. Ἡ κορωνίδα τῆς δημιουργίας εἶναι ὁ ἄνθρωπος, δημιουργήθηκε ἀπό τό Θεό καί τοποθετήθηκε στόν παράδεισο. Ἡ ἁρμονική συνύπαρξη τοῦ ἀνθρώπου καί τῆς κτίσεως ἐξαρτᾶται μόνο ἀπό τόν ἄνθρωπο. Ἡ κτίσις δέν μεταβάλλει τήν πορεία τῆς, ἀλλά εἶναι πιστός ἀκόλουθος στούς νόμους τοῦ κτίστη.

Μετά τήν πτώση τοῦ ἀνθρώπου δημιουργεῖται δυσαρμονία στίς σχέσεις τοῦ ἀνθρώπου μέ τό φυσικό περιβάλλον. Αυτό εἶναι συνέπεια τῆς παρακοῆς καί ἀνταρσίας τοῦ ἀνθρώπου ἐναντίον τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἄνθρωπος μέσα στόν παράδεισο εἶχε ἐξουσία νά κυριαρχήσει καί νά δώσει ὄνομα στήν ὑπόλοιπη κτίσις. Ὁ ἄνθρωπος εἶχε καθήκον νά σεβαστεῖ τό τιμητικό αὐτοῦ δῶρον πού τοῦ προσέφερε ὁ Θεός καί ὄχι νά παρακούσει. Γιά τό λόγο τοῦτο μέ τήν πτώση του συμπαρέσυρε μαζί του καί ὁλόκληρη τήν κτίσις. Ἀπό τότε ἡ κτίσις συμπάσχει μαζί του. Αὐτό μᾶς βεβαιώνει ὅτι ὁ ἄνθρωπος καί ἡ ὑπόλοιπη κτίσις δέν χωρίζονται στό σχέδιο τῆς δημιουργίας. Ἡ πτώση τοῦ ἀνθρώπου πού εἶχε σάν ἀποτέλεσμα τή φθορά καί τό πνευματικό ἀλλά καί φυσικό θάνατο τό δικό του, ἐπέφερε καί τή δυσαρμονία ὅλης τῆς κτίσεως. Στήν ἐκκλησιαστική γλώσσα λέμε ὅτι διαταράχθηκε ἡ σχέση κτίσις καί κτίσματος.

Ὁ Θεός μέσα ἀπό τήν πλούσια ἀγάπη του θέλοντας νά ἀποκαταστήσει τή σχέση τοῦ ἀνθρώπου μαζί του, ἐνανθρώπησε στό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁ Χριστός μέ τόν ἔρχομό του στή γῆ, λύτρωσε καί ἀνακαίνισε ὄχι μόνο τήν ἀνθρωπότητα, ἀλλά καί ὁλόκληρο τό φυσικό περιβάλλον. Σωτηρία γιά τό γνήσιο Ὁρθόδοξο Χριστιανό, σημαίνει τήν ἐπιστροφή τοῦ ἀνθρώπου στήν ἀρχική του θέση, στόν παράδεισο, πού ἔλαβε ὡς δῶρο ἀπό τόν ἐλεῆμονα Τριαδικό Θεό καί Δημιουργό του.

Ἡ μεγάλη σημασία τῆς ὕλικῆς δημιουργίας φαίνεται μέ ἀπλότητα σέ ὅλες τίς σημαντικές στιγμές τῆς ἐπίγειας ζωῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ: α) Στήν ἐνανθρώπηση ὁ Κύριος ἔλαβε ψυχή καί ὕλικό σῶμα. β) Μέ τή Βάπτισή του στόν Ἰορδάνη ποταμό ὁ Κύριος χρησιμοποιεῖ τό ὕλικό στοιχεῖο τοῦ νεροῦ, πού σημαίνει προτύπωση τοῦ ἱεροῦ μυστηρίου τοῦ βαπτίσματος, ἀλλά καί κάθαρση καί ἀνανέωση τῆς ὕλικῆς δημιουργίας. γ) Στή Μεταμόρφωση βλέπουμε τό φυσικό σῶμα τοῦ Χριστοῦ νά λάμπει ἀπό θεία δόξα. Τήν ἴδια ἔμφραση στά ὕλικά πράγματα ἔδωσε ὁ Κύριος σέ ὅλη τή διάρκεια τῆς ἐπίγειας ζωῆς Του.

Ὁ Χριστός προσέλαβε ὕλη, σκῆνωσε μέσα στήν ὕλη καί μέ αὐτή ἀπεργάσθηκε τό μέγα μυστήριο τῆς Θείας Οἰκονομίας πού εἶναι ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου καί ἡ ἀνακαίνισή του

κόσμου. Ὁ ἄνθρωπος σάν δημιούργημα τοῦ Θεοῦ «κατ' εἰκόνα καί καθ' ὁμοίωσιν» ἔχει ἐξουσία στήν ὑπόλοιπη κτίσις, ἀλλά καί εὐθύνες γιά τή σωστή διαχείρισή της.

Ἀπό τόν 20ον αἰῶνα καί μετά ἡ ἀνθρωπότητα ζεῖ οἰκολογική κρίση. Ἡ οἰκολογική κρίση ἔχει καταστεῖ ἕνα μεγάλο πρόβλημα πού ἀντιμετωπίζει ἡ οἰκουμένη. Ὁ ἄνθρωπος δέν ἔχει δικαίωμα νά γίνεται βιαστής τῆς φύσης καί νά τή χρησιμοποιεῖ αὐθαίρετα. Πολλοί ἀγνοοῦμε τό σεβασμό πρὸς τό φυσικό περιβάλλον, τό ὑποτιμοῦμε καί περιφρονοῦμε τήν ἀξία του, δέν τό θεωροῦμε φιλικό πρὸς ἐμᾶς. Πρέπει νά κατανοήσουμε ὅτι ἡ φύσις δημιουργήθηκε γιά νά τόν ὑπηρετεῖ. Ἡ πορεία τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου καί τῆς ὑπόλοιπης κτίσεως εἶναι ἀλληλένδετα.

Σέ κάθε θεία λειτουργία ἡ ἐκκλησία προσεύχεται γιά τό περιβάλλον. Στήν ἀρχή τῆς θείας λειτουργίας τό ὄγδο αἶμμα ἀναφέρεται στίς καιρικές συνθήκες καί στήν καρποφορία τῆς γῆς. Τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο, τό Κέντρο τῆς Ὁρθοδοξίας, διαπιστώνει καί διαλαλεῖ τόν κίνδυνο, ὁ ὁποῖος ὁδηγεῖ στήν καταστροφή τοῦ περιβάλλοντος μέ κύρια αἰτία τήν κακή ἐπέμβαση τοῦ ἀνθρώπου σέ αὐτό. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος, ὁ ἀρχηγός τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στή γῆ, μεριμνᾷ καί φροντίζει προσωπικά γιά τό περιβάλλον. Κυτῶν συνεχῶς τό καμπανάκι πρὸς κάθε κατεύθυνση γιά νά συνειδητοποιήσουμε τόν κίνδυνο πού διατρέχουμε ἀπό τήν καταστροφή τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος. Ἡ μητέρα Ἐκκλησία, ἀπό τό λόγο τοῦ στοργικοῦ πατέρα μας, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, μᾶς καλεῖ καί προσκαλεῖ νά συνειδητοποιήσουμε τόν κίνδυνο πού διατρέχουμε, ἐάν δέν μετανοήσουμε γιά τόν τρόπο ζωῆς καί συμπεριφορᾶς μας ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ καί τῶν δημιουργημάτων Του.

Ἡ πλούσια δραστηριότητα τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου γιά τή διαφύλαξη τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος, τόν ἔκαμε γνωστό στόν κόσμο μέ τό ὄνομα «Πράσιнос Πατριάρχης». Τέλος, ἀναφέρω ὅτι ἡ ἐκκλησία ἔχει καθιερώσει τήν πρώτη μέρα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους νά τιμᾶται τό φυσικό περιβάλλον.

Ἐάν ὁ ἄνθρωπος δέν παραδειγματιστεῖ ἀπό τό ἔργο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, νά συνέλθει ἀπό τό λήθαργο πού βρίσκεται καί νά προστατέψει τήν ὑπόλοιπη κτίσις, οἱ συνέπειες θά εἶναι πολύ μεγαλύτερες καί θά τίς γευτοῦμε ὅλοι μας.

Πηγές: Θεία Λειτουργία Ἰωάννου Χρυσοστόμου,

Ἀποκάλυψη Ἰωάννου,

«Ἡ σχέση ἀνθρώπου καί κτίσεως κατά τήν Καινή Διαθήκη»

(Ἰωάννη Λ. Γαλάνη – Θεσσαλονίκη 2004)

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΧΑΤΖΗΠΑΤΕΡΑΣ

Του Χάρη Μεττή

(Συνέντευξη από το προηγούμενο τεύχος)

Ο ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ Μ.ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ

Μετά την έλευση στη Μεγάλη Βρετανία του αιμηνήστου Αθηνάγορα Κοκκινάκη το 1964 και τις ρηξικέλευθες πρωτοβουλίες που πήρε για την οργανωτική διάρθρωση της Ομογένειας Ηνωμένου Βασιλείου, την διαποίμανση της οποίας το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως σοφά και πολύ διορατικά τού είχε αναθέσει, οι Εκκλησιαστικές Κοινότητες της Αρχιεπισκοπής Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας, τα μέλη των οποίων, ειρήσθω εν παρόδω, ανέρχονταν ήδη σε εκατοντάδες χιλιάδες ατόμων, αποφάσισαν, τον Νοέμβριο του 1978, να ιδρύσουν μια δική τους Ομοσπονδία με την επωνυμία «Σύνδεσμος Ελληνορθόδοξων Κοινοτήτων Μεγάλης Βρετανίας», πράγμα που πήρε σάρκα και οστά στις 27 Μαΐου 1979 με την πρώτη ευρεία Σύσκεψή που πραγματοποιήθηκε στις αίθουσες του Καθεδρικού Ναού Αποστόλου Ανδρέα Kentish Town Βορείου Λονδίνου. Έτσι, οι οργανωμένες τώρα πάνω σε πολύ καλύτερες βάσεις Κοινότητες της Αρχιεπισκοπής θα μπορούσαν πια να μιλούν και να εργάζονται υπέρ των γενικωτέρων επιδιώξεων και στόχων του Παιμνίου της Αρχιεπισκοπής Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας και, κατά προέκταση, της εν γένει Ομογένειας που ζούσε μόνιμα στη Μεγάλη Βρετανία, μακράν, όμως, από κάθε στενόκαρδη πολιτική ή κομματική σκοπιμότητα και μισαλλοδοξία. Δεν είναι δε παράξενο ούτε και τυχαίο το γεγονός ότι ένας από τους πρωτεργάτες για την ίδρυση και την στέρεωση του Συνδέσμου και επί σειράν ετών Πρόεδρός του υπήρξε ο Νικόλαος Ιωάννης Χατζηπατέρας.

Ενδεικτικά, μάλιστα, παραθέτουμε εδώ απόσπασμα της εισαγωγικής ομιλίας του, στην οποία μπορεί να διακρίνει κανείς όχι μονάχα τους επιδιωκόμενους από τον Σύνδεσμο στόχους, αλλά και τον ανιδιοτελή χαρακτήρα του ομιλητή, ο οποίος ουδέποτε είχε επιδιώξει την αυτοπροβολή, αλλά πάντοτε έθετε τον εαυτό του στην εθελοντική υπηρεσία της Ομογένειας στην ολότητά της, όπως θα δούμε στην συνέχεια και από την αποχαιρετιστήρια ομιλία του ως Πρόεδρος του Συνδέσμου δεκαέξι χρόνια αργότερα:

«Εν πρώτοις, εκφράζω αισθήματα συγκινήσεως διά την τιμήν και το προνόμιον που μου παρεσχέθησαν ίνα, έστω και προσωρινώς, αντιπροσωπεύσω τον Σύνδεσμον των Κοινοτήτων και προεδρεύω της πρώτης Διασκέψεως, εις μίαν μοναδικήν, και ιστορικήν, θα έλεγα, συγκέντρωσιν των Αντιπροσώπων των Εθνικών Φυτωρίων του Ελληνισμού εν Μεγάλη Βρετανία.

Με κατακλύζουν ακόμη αισθήματα ικανοποιήσεως και χαράς ότι διά πρώτην φοράν αι Κοινότητες, μετά την ίδρυσιν του Συνδέσμου, συνευρίσκονται διά των Αντιπροσώπων των επιστήμων, συνεργάζονται, ανταλλάσσουν απόψεις και -ως ελπίζεται- θα θέσουν τα θεμέλια και τας κοινάς κατευθύνσεις μιάς περισσότερον οργανωμένης και θετικής προσπάθειας προς επίλυσιν των ζωτικών θεμάτων που τας απασχολούν και εν συνεχεία να επιζητήσουν να προωθήσουν θέματα γενικού

ενδιαφέροντος και τα φλέγοντα εθνικά ζητήματα του εναύθα Ελληνισμού.

Ο Σύνδεσμος φιλοδοξεί να είναι η συνισταμένη δύναμις της βουλήσεως και της προόδου και δραστηριότητος των Κοινοτήτων εις ό,τι αφορά Εθνικοθρησκευτικά, Εκπαιδευτικά, μορφωτικά και κοινωνικά θέματα. Προς τούτο θέτει ως σκοπόν του:

- Την συντήρησιν, εμπέδωσιν και την εν γένει κατοχύρωσιν των κεκτημένων, που είναι πολλά και αξιόλογα σαν επιτεύγματα μιάς μόλις εικοσαετίας.

- Την προώθησιν από κοινού των Σκοπών των Κοινοτήτων, ως εξετέθησαν εις την Ανακήρυξιν του Συνδέσμου.

- Την προώθησιν των γενικωτέρων Εθνικών θεμάτων.

Εις τούτο ο Σύνδεσμος φιλοδοξεί να αντιπροσωπεύη το σύνολον των εν Μεγάλη Βρετανία Κοινοτήτων και να ομιλή με μίαν φωνήν και κοινήν κατεύθυνσιν.

Ο Σύνδεσμος δεν έχει πολιτικήν ή κομματικήν κατεύθυνσιν, διότι εμπερικλείει το σύνολον των Κοινοτήτων, με κέντρον τας Εκκλησίας και τα Σχολεία, που είναι φυτώρια εθνικά. Έχει, λοιπόν, εθνικήν τοποθέτησιν. Δεν εναντιώνεται προς ουδεμίαν άλλην ομάδα, οργάνωσιν ή σύλλογον, και δέχεται πάντων την συνεργασίαν διά την προώθησιν των εθνικών αξιών και θέσεων. Απλώς παραμένει Ανεξάρτητον Σύμα, οργανικώς και διοικητικώς, και διαφοροποιείται προς Οργανώσεις και Ομάδας με κομματικές επιδιώξεις ή θέσεις που αντίκεινται στους σκοπούς του.

Ο Σύνδεσμος συνεργάζεται στενά με την Αρχιεπισκοπήν Θυατείρων.

Υποστηρίζει και δαλαλεί την αφοσίωσίν του και την συνεργασίαν του με τας Δημοκρατικές Κυβερνήσεις Ελλάδος και Κύπρου και υπόσχεται αμέριστον συμπράτασιν εις το έργον των δύο ενταύθα Πρεσβειών.

Θέτει τας υπηρεσίας του και το δυναμικόν του εις την διάθεσιν της Κύπρου, ιδίως όσον αφορά το προσφυγικόν και το Εθνικόν θέμα της αποκαταστάσεως της εδαφικής ακεραιότητος και της ανεξαρτησίας της».

Οι πιο πάνω θέσεις και υποσχέσεις, όπως με τόση σαφήνεια διατυπώθηκαν από τον Νικόλαο Ι. Χατζηπατέρα στην πρώτη Σύσκεψη του Συνδέσμου τον Μάιο του 1979, τηρήθηκαν μέχρι κεραίας τόσο από τον ίδιο όσο και από τους στενούς του Συνεργάτες. Μέσα δε στο ίδιο πνεύμα και με την ίδια καθαρότητα και ειλικρίνεια στην διατύπωσή τους κινήθηκε και το επίσημο Καταστατικό του Συνδέσμου, όπως άλλωστε καταφαίνεται και από το δημοσιευόμενον, στη συνέχεια, Δεύτερο Άρθρο του Καταστατικού, στο οποίο διατυπώνονται καθαρά οι ΣΚΟΠΟΙ του:

«(α) Σκοπός του Συνδέσμου είναι η ανάπτυξις ευρύτερας επαφής μετά των Κοινοτήτων, η αξιοποίησις και ο συντονισμός των δυνατοτήτων επί συλλογικής βάσεως διά την περαιτέρω καλλιέργειαν των Εθνικοθρησκευτικών ιδεωδών εις την χώραν ταύτην.

(β) Η διάδοσις και συνέχισις της παραδόσεως της φυλής και η προστασία της Ελληνικής παιδείας, της Ελληνικής γλώσσης

και της Ελληνοχριστιανικής Ορθοδόξου Πίστewς.

(γ) Η περαιτέρω διεύρυνση της Κοινοτικής δραστηριότητας. Η παροχή μέσων δι' ικανοποίηση των αναγκών της Νεολαίας και η δημιουργία κεντρικών φορέων επί συναφών θεμάτων.

(δ) Η ενίσχυση του έργου του Κεντρικού Εκπαιδευτικού Συμβουλίου της Ιεράς Αρχιεπισκοπής διά την αντιμετώπιση των εκπαιδευτικών θεμάτων της Παροικίας ως διαλαμβάνονται εις το Καταστατικόν του ΚΕΣ, ως και η επιδιώξις και προαγωγή Ιδρύσεως ημερησίου Γυμνασίου -Denominational School- εις τα πλαίσια της Αγγλικής νομοθεσίας.

(ε) Η ίδρυση Παγκοινοτικού Πνευματικού Κέντρου και Βιβλιοθήκης.

(στ) Η οργάνωσις Παγκοινοτικών εκδηλώσεων και κοινού εορτασμού των εθνικοθρησκευτικών μας επετείων, παράλληλα με τας Κοινοτικές εκδηλώσεις.

(ζ) Η ενεργός συμπράτασις και συμμετοχή εις την δικαίωσιν των αγώνων της Κύπρου.

(η) Η οργάνωσις διαλέξεων εθνικού, μορφωτικού και κοινωνικού περιεχομένου.

(θ) Η ανάπτυξις του αισθήματος αγάπης και αλληλοσεβασμού μεταξύ των μελών της Ελληνικής Παροικίας ως και μετά των Βρετανών».

Θεωρώ, όμως, σκόπιμο να τονίσω εδώ και την εξής πολύ σπουδαία λεπτομέρεια αναφορικά όχι μονάχα τον Σύνδεσμο Ελληνορθόξων Κοινοτήτων, αλλά και μερικών από τις πιο πολυάνθρωπες Κοινότητες της Αρχιεπισκοπής: Στο Λονδίνο, για παράδειγμα, μέχρι και το 1963, υπήρχαν μονάχα τρεις Ελληνορθόδοξοι Ναοί -της Αγίας Σοφίας, των Αγίων Πάντων και του Αποστόλου Ανδρέα. Από τους τρεις δε αυτούς Ναούς, μονάχα εκείνος του Αποστόλου Ανδρέα είχε στο Διοικητικό του Συμβούλιο τόσο Ελλαδίτες, όσο και Ελληνοκυπρίους. Αντίθετα, το μεν Διοικητικό Συμβούλιο της Αγίας Σοφίας επανδρωνόταν αποκλειστικά από Ελλαδίτες, ενώ εκείνο των Αγίων Πάντων αποκλειστικά από Ελληνοκυπρίους, πράγμα που, έστω και χωρίς ενσυνείδητη πρόθεση, οδηγούσε στην πραγματικά έωλη και απευκαίτια -για το γενικότερο εθνικό συμφέρον- διαφοροποίηση Ελλαδιτών και Ελληνοκυπρίων Αποδήμων.

Όμως, ο Νικόλαος Ι. Χατζηπατέρας, πού νομίζετε ότι εντάχθηκε ως μέλος Εκκλησιαστικού Διοικητικού Συμβουλίου της Ομογένειας Ηνωμένου Βασιλείου; Μα στον Ιερό Ναό του Αποστόλου Ανδρέα Λονδίνου! Στη συνέχεια, μάλιστα, υπήρξε επίσης μέλος στα «μεικτά» Διοικητικά Συμβούλια των Ναών Αγίου Ιωάννη, Caledonian Road Βορείου Λονδίνου, και Τιμίου Σταυρού και Αρχαγγέλου Μιχαήλ, Hendon και Περιχώρων Λονδίνου (εδώ, μάλιστα, διετέλεσε επί μακράν σειράν ετών Πρόεδρος και της Εκκλησιαστικής Επιτροπής και της Σχολικής Εφορείας της Κοινότητος). Οπότε, συνεπώς, και η ένθερμη από μέρος του καλλιέργεια και προβολή της ανάγκης για μια όσο το δυνατό πιο στενή συνεργασία μεταξύ όλων ανεξαιρέτως των τάξεων της Ομογένειας Ηνωμένου Βασιλείου και η επιβολή στις συνειδήσεις όλων των Αποδήμων των αισθήματος ότι ανήκουν σε μια αδιαίρετη και αδιαμφισβήτητη Ομογένεια και όχι σε Ελλαδίτες και Ελληνοκυπρίους ή, απλά, Κύπριους.

Στις 12 Νοεμβρίου 1995, ο «Σύνδεσμος Ελληνορθόξων Κοινοτήτων Μεγάλης Βρετανίας», στην τέταρτη «Διάσκεψη» του, γιόρτασε δεκαέξι χρόνια ζωής και δράσης. Παρών ήταν, επίσης, ως εκπρόσωπος του Οικουμενικού Πατριαρχείου, ο Μητροπολίτης Ηλιουπόλεως και Θείρων Αθανάσιος. Στον δε χαιρετισμό που απηύθυνε προς τους Συνέδρους, ο Πρόεδρος του «Συνδέσμου» Νικόλαος Ι. Χατζηπατέρας ανέφερε τα πιο κάτω χαρακτηριστικά για τις επιτεύξεις και τις δραστηριότητες του «Συνδέσμου» στην διάρκεια των δεκαέξι εκείνων ετών, κατά τα οποία ο ίδιος υπήρξε ο κυριώτερος εμπνευστής, αλλά και ο ηγδαιούχος και ο ιθύνων νους. Να σημειωθεί, μάλιστα, ότι χαιρετισμός του αυτός υπήρξε

ταυτόχρονα και ένας συγκινητικός αποχαιρετισμός, αφού παρέδιδε πια την σκυτάλη της ηγεσίας του Συνδέσμου σε άλλο Μέλος:

«Με πολλή χαρά σας υποδεχόμεθα εδώ σήμερα, να αναδιψάσω σε 16 χρόνια ιστορίας της προσφοράς των Μελών μας προς την Εκκλησία και γενικά την Ομογένεια που ζει και δραστηριοποιείται στη χώρα τούτη.

Στο μυαλό μου αναδεύεται η εικόνα μιας φθινοπωρινής βραδιάς του 1978, που φυτεύθηκε ένας πνευματικός σπόρος, από τον οποίον άνθισε, την επόμενη Άνοιξη, ο Σύνδεσμός μας.

Κετεβλήθη πολύς οργανωτικός κόπος, αλλά το ακώφερο όλων ήτο η καταγραφή των σκοπών που ετέθησαν.

- Η συλλογική συμπράτασις των Κοινοτήτων εις το αποστολικό και εκπαιδευτικό έργο της Αρχιεπισκοπής.

-Η συμβουλευτική και συντονιστική δραστηριότητά μας εις τις Αρχιεπισκοπικές προσπάθειες.

-Η συμβολή των Κοινοτήτων εις τις ανάγκες της Αρχιεπισκοπής και η ενισχυτική παρουσία των υπευθύνων εις ώρες δυσκολίας.

-Η πλέον συντονισμένη και δραστηριοποιημένη συμμετοχή μας στους Εθνικούς αγώνες της Πατρίδας και του Έθνους ολοκλήρου.

-Η εκτέλεση και παρουσίαση έργου δυναμικότερου, λόγω συλλογικής δράσεως, παρ' ότι αν ήτο ατομικό ή και μεμονωμένο.

-Η ηθική ωφέλεια, από την παρουσίαση των πεπραγμένων του Συνδέσμου κατά τις τρεις προγενέστερες Διασκέψεις, που προέκυψε από την προβολή της ευεργετικότητος εκ της ενότητος και της ομόνοιας μεταξύ μας.

-Η θετική αποδοτικότητα εκ της παρουσίας του Κοινοτικού έργου της Ιεράς Αρχιεπισκοπής διά του Τύπου.

Αυτό που επετεύχθη, λόγω εθνικών περιστάσεων, απέβη εκτενέστερο στον Εθνικό τομέα, με την διαφύτιση Ιθυνόντων και Κοινοί επί του δράματος της Ηρωικής Μεγαλονήσου μας, με την καλλιέργεια του ενδιαφέροντος των φίλων βουλευτών και την συνέγερση των Πνευματικών Ανθρώπων.

Έχουμε πρωτοστατήσει στην καλλιέργεια αισθημάτων αγάπης και συνεργασίας μεταξύ ολοκλήρου της Παροικίας μας. Ο Σύνδεσμος συνέβαλε ώστε να ενταθούν οι κοινοί εθνικοί εορτασμοί, και ακθιέρωσαμε ειδικό εορτασμό της Ημέρας Κύπρου, και άλλα, με ομιλητές ολκής, με εορτές και μνημόσυνα, κρατώντας αναμμένη την Πατριωτική Δάδα.

Προερχόμενος από τον Ελλαδικό χώρο το θεωρώ εξαιρετική τιμή γιατί στην πολύχρονη αυτή πορεία μας σαν Σύνδεσμος έτυχα της πλήρους εμπιστοσύνης και αγάπης των Προέδρων και των Συμβούλων των Κοινοτήτων μας, πρόσωπα που στην μεγίστην πλειοψηφία τους κατάγονται από την Κύπρο.

Ας είναι τούτο απόδειξη και παράδειγμα για το αδιαίρετο του Αποδήμου Ελληνισμού. Σ' αυτούς τους δύσκολους καιρούς, οι Πανέλληνες έχουμε υποχρέωση να γίνουμε όλοι Κύπριοι για να προστατεύσουμε την τιμή του Ελληνικού Έθνους.

Παράλληλα, όμως, από αυτό το πόστο σαν Ακρίτες της Μεσογείου, έχουμε υποχρέωση να γίνουμε και θρακιώτες και βορειοηπειρώτες, και Φαναριώτες και οι Ποσειδώνες στη θάλασσα που βρέχει τους βράχους του Αιγαίου.

Εις τον θρησκευτικό τομέα, σεμνυνόμεθα να θεωρούμε ως πρώτιστο καθήκον την ενίσχυση του Οικουμενικού Πατριαρχείου ηθικής ή άλλως, ενήμεροι ότι Αυτό στηρίζει ημάς πνευματικώς.

Οι Πρόεδροι και τα άλλα μέλη μας, επίσης συλλογικά, εστερώσανε πιο επιτυχώς τις Εκκλησίες τους και κατεστήθησαν βιώσιμες για να αντεπεξέλθουν απροσδόκητες δυσκολίες.

Τολμούμε να πιστεύωμε ότι συνεπικουρούσαμε την Εκκλησία στο εκπαιδευτικό της έργο, που είναι παραδοσιακό παράλληλα της Ποιμάνσεως.

Η Εκκλησία διέτηρσε πλήρη την ελληνικότητα του Έθνους, παντού στον Ελληνισμό, με το θάνατο Κρυφού Σχολειό. Ήτο

διπλός ο κορυφαίος ρόλος της και είμεθα βαθύτατα ικανοποιημένοι που σταθήκαμε δίπλα της.

Το Κεντρικό Εκπαιδευτικό Συμβούλιο, ο Ενιαίος Φορέας Ελληνικής Παιδείας του Εξωτερικού και τα Εκπαιδευτικά Συνέδρια είχαν πλήρωμα αποτελούμενο, κατά το μέγιστο μέρος, από μέλη του Συνδέσμου.

Οι πολιτιστικές εκδηλώσεις και το έργο του είναι απότοκα και πιστεύω ότι το όφελός των είναι αρκετά αισθητό ώστε να σας απαλλάξω από την απαρτίμηση και αποτίμησή του.

Η μέριμνα του Συνδέσμου για τον Απόδημο Έλληνα εν γένει υλοποιήθηκε επίσημα με την συμμετοχή του Οργανισμού μας τόσο στα Παγκόσμια Συνέδρια Αποδήμων Κυπρίων όσο και στο Συμβούλιο Αποδήμου Ελληνισμού.

Η Εκκλησία, όμως, πάντα πορεύεται και μαζί της πορευόμαστε και ημείς. Είς το συνεχιζόμενο τούτο ταξίδι, η σκυτάλη θα πρέπει να αλλάζει χέρια. Αυτή είναι η ώρα που οι προβεβηκότες Σπαρτιάτες έλεγαν εις τους επομένους των, οπίακαμαν το καθήκον των ως έδει και οι επόμενοι υπόσχοντο ότι θα συνεχίσουν την βελτίωση των πραγμάτων.

Εγώ προσωπικά, αλλά και μερικοί άλλοι συνεργάτες, έχουμε από την αρχή τούτου του χρόνου εκδηλώσει την πρόθεσή μας να μην προσφέρουμε τους εαυτούς για επανεκλογή στον υπό ανανέωση σήμερα οργανωτικό μηχανισμό του Συνδέσμου.

Γι' αυτό και η σημερινή προσφώνησή μου είναι και αποχαιρετιστήριο μήνυμα.

Αλλά σας αποχαιρετούμε από την θέση των Υπευθύνων και, με αγάπη και ενδιαφέρον θερμότατο, θα μείνουμε οι καλοπροαίρετοι συμπαραστάται.

Αν επιτρέπεται μια τελευταία παραίνεση, παρακαλώ πάντοτε να έχετε τούτο υπόψη σας. Η Ομογένεια θα ευδοκιμήσει με έργα ειρήνης και ομονοίας μόνον. Αυτά θα ευοδώσουν τους προγραμματισμούς και τους στόχους του μέλλοντος της Εκκλησίας και του Συνδέσμου.

Δεχθείτε ένα απέρριπτο, λιτό 'ευχαριστώ', γεμάτο βάθος, ένταση και συγκίνηση.

Ενώπιόν σας, ευχαριστώ εν κατακλείδι τον Θεόν, που νυδόκησε να τον υπηρετήσω απ' αυτή την σκοπιά και Τον παρακαλώ να Σας σκέπει με την ευλογία Του».

Ο ΕΝΙΑΙΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΡΟΙΚΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (Ε.Φ.Ε.Π.Ε.)

Έτσι, λοιπόν, η ήδη υπάρχουσα ιδεολογική διπολικότητα ανάμεσα στους Ελληνοκυπρίους Αποδήμους εισχωρεί πλέον και στον εκπαιδευτικό τομέα, αλλά τώρα και για αρκετά χρόνια επευλογούμενη κι ενθαρρυνόμενη στην πράξη και από την Κυπριακή Κυβέρνηση με όργανά της απ' ενός το Υπουργείο Παιδείας και απ' ετέρω την Υπάτη Αρμοστεία της Κύπρου στο Λονδίνο, σταμάτησε δε ο κατήφορος αυτός μονάχα επί Προεδρίας Γεωργίου Βασιλείου (απέπεμψε τον φιλοκομμουνιστή Υπουργό Παιδείας Ανδρέα Φιλίππου και τον αντικατέστησε με τον Χριστόφορο Χριστοφίδη, ο οποίος στη συνέχεια πρωτοστάτησε, μαζί με τον ομόλογό του στο Υπουργείο Παιδείας της Ελλάδος, Γεώργιο Σουφλιά, στην ίδρυση του Ενιαίου Φορέα Ελληνικής Παροικιακής Εκπαίδευσης, ΕΦΕΠΕ, Μεγάλης Βρετανίας).

Να σημειωθεί δε εδώ ότι, στην πολύωρη σύσκεψη, που πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων της Ελλάδος, την Δευτέρα, 16 Μαρτίου 1992, το Κ.Ε.Σ. εκπροσώπησαν ο Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων Γρηγόριος και οι Νικόλαος Ι. Χατζηπατέρας, Σάββας Καραγιάννης και Χάρης Μεττής (ο οποίος κράτησε και τα Πρακτικά της Σύσκεψης αυτής). Παρέστησαν, επίσης, στην Σύσκεψη, εκτός των δυο πιο πάνω Υπουργών και των βοηθών τους, τέσσερις εκπρόσωποι της ΟΕΣΕΚΑ και ένας των λεγομένων Ανεξαρτήτων Ελληνικών Σχολείων Αγγλίας (Α.Ε.Σ.Α.), ο οποίος, μάλιστα, υπήρξε και ο

μόνος που διαφώνησε για την ίδρυση του ΕΦΕΠΕ. Αποτέλεσμα δε της αρνητικής και μάλλον προσωπικής αυτής στάσης του ήταν τα Α.Ε.Σ.Α. τελικά να διασπασθούν σε δυο ομάδες, η μία από τις οποίες κι εντάχθηκε στον Ε.Φ.Ε.Π.Ε., ενώ η άλλη παραμένει ακόμα πεισματικά εκτός αυτού κι ελέγχει σήμερα δύο Σχολεία στο Βόρειο Λονδίνο.

Να σημειωθεί, επίσης, εδώ ότι ο Νικόλαος Ι. Χατζηπατέρας, και ως Γενικός Εισηγητής του Κ.Ε.Σ., και ως ένας εκ των τριών εκπροσώπων του Κ.Ε.Σ. στον Ε.Φ.Ε.Π.Ε., υπήρξε ο παράγων εκείνος που συγκέντρωνε στο πρόσωπό του τον σεβασμό και την εκτίμηση όλων, όσοι κατά καιρούς έρχονταν σε άμεση επαφή με τα δυο αυτά ομογενειακά εκπαιδευτικά σώματα. Ακριβώς δε επειδή ο ίδιος δεν ήταν Ελληνοκύπριος ώστε να μην είναι αναμειγμένος σε ενδοπαροικιακές κομματικές διαφορές και αντιπαλότητες, αλλά ένας Ελλαδίτης ευσεβής και αφοσιωμένος στην προώθηση και την προβολή των διαχρονικών αξιών και προτεραιοτήτων του Οικουμενικού Ελληνισμού, και προερχόμενος, μάλιστα, από μια πολύ επιτυχημένη Ελληνική εφοβλιστική οικογένεια του Λονδίνου, παράλληλα δε είχε και μόρφωση και προσωπικότητα κάθε άλλο παρά ευκαταφρόνητη, τόσο οι Υπουργοί και οι εκπρόσωποί τους στην Ελληνική Πρεσβεία και στην Κυπριακή Υπάτη Αρμοστεία του Λονδίνου, όσο κυρίως οι ηγέτες όχι μονάχα των τοπικών Κοινοτήτων της Αρχιεπισκοπής, αλλά και των μη καθαρά Εκκλησιαστικών Οργανώσεων της Ομογένειας, τον άκουγαν πάντοτε με προσοχή και λάμβαναν πολύ σοβαρά υπόψη τους τις εισηγήσεις και τα σχόλιά του πάνω σε θέματα εκπαιδευτικά και οργανωτικά, αλλά και γενικότερης εθνικής πολιτικής που αφορούσε την Ομογένεια Ηνωμένου Βασιλείου.

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ Ι. ΧΑΤΖΗΠΑΤΕΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Στο διήμερο 17 και 18 Μαΐου 1974 πραγματοποιήθηκε από το Κεντρικό Εκπαιδευτικό Συμβούλιο (Κ.Ε.Σ.) της Αρχιεπισκοπής Θυατείρων Εκπαιδευτική Σύσκεψη, στην οποία παρέστησαν, εκτός από τον Αρχιεπίσκοπο και αντιπροσώπους των Ελληνικών Εκκλησιαστικών Κοινοτήτων της Μεγάλης Βρετανίας, εκπρόσωποι τόσο της Ελληνικής Πρεσβείας και της Κυπριακής Υπάτης Αρμοστείας Λονδίνου, όσο και των άλλων Εκπαιδευτικών Φορέων της Ομογένειας Ηνωμένου Βασιλείου. Κατωτέρω θεωρούμε σκόπιμο να δημοσιεύσουμε την ομιλία του Γενικού Εισηγητή του Κ.Ε.Σ. Νικολάου Ι. Χατζηπατέρα αναφορικά, βασικά, με τις δραστηριότητες των Ελληνικών Σχολείων που υπάγονταν στην δικαιοδοσία του Κ.Ε.Σ., αλλά και για τα γενικότερα προβλήματα που αντιμετώπιζε τότε το Ελληνικό Παροικιακό Σχολείο στο Ηνωμένο Βασίλειο. Μια εικόνα, πρέπει να ομολογήσουμε, που συμπληρώνει κατά κάποιο τρόπο τα όσα αναφέραμε πιο πάνω και η οποία δεν έχει μέχρι σήμερα αλλάξει ριζικά. Οφείλουμε δε, συνεπώς, να την έχουμε πάντοτε υπόψη όσοι ασχολούμαστε κι ενδιαφερόμαστε ειλικρινά για την ελληνοπρεπή μόρφωση και διαπαιδαγώγηση των επερχόμενων γενεών των Αποδήμων Ελλήνων που ζουν και προσδεύουν στην Μεγάλη Βρετανία.

«Κατά το λήγον Σχολικό Έτος, εις τα ανά την Μ. Βρετανία 55 Σχολεία των Κοινοτήτων της Ιεράς ημών Αρχιεπισκοπής Θυατείρων και Μ. Βρετανίας ενεγράφησαν 3523 μαθηταί και μαθήτριαι, διδασκόμενοι υπό 130 εκπαιδευτικών, εκ των οποίων 22 κληρικοί, 14 της Ελληνικής Εκπαιδευτικής Αποστολής και οι λοιποί 94 προσοντούχοι δημοδιδάσκαλοι και καθηγηταί Μέσης Εκπαίδευσης, νηπιαγωγοί, μετεκπαιδευόμενοι φοιτηταί κ.ά.

Οι παραπάνω αριθμοί δίδουν μίαν εύγλωττον εικόνα της προόδου και εξελίξεως των Σχολείων του Κ.Ε.Σ. Εικόνα ενθαρρύνσεως και κάποιων ελπίδων.

Αλλά υπάρχουν και άλλοι αριθμοί, και εκείνοι εύγλωττοι, των οποίων όμως η ανάλυσίς και η μελέτη μάς άγει εις αδύριτα και

δυσάρεστα αποτελέσματα. Μας δείχνουν, λ.χ., πόσα τέκνα Ελλήνων Σχολικής ηλικίας μένουν μακράν των Ελληνικών Σχολείων, και χάνονται. Πόσα, ταχώς, λησμονούσ' όσα ολίγα έμαθαν. Πόσα, με τον καιρόν, αφομοιούνται, με κίνδυνον προφανή να απολέσωμεν τους ελληνόπαιδας της δευτέρας και τρίτης γενεάς.

Η αλήθεια είναι πικρά. Η πραγματικότητα αδυσώπητος. Λαμφοί οι εργάτες της παιδείας, κληρικοί, λαϊκοί και ιδίως Διδάσκαλοι. Αλλά, φοβούμαι, ότι χάνεται το παιχνίδι. Ο χρόνος είναι εναντίον μας. Πράττομεν το παν, αλλά, ως λέγουν οι Άγγλοι, too little + too late.

Δια τούτο, ας μην αποκοιμίζωμεν τας συνειδήσεις μας ότι τα παρόν έργον είναι αρκετόν, εδν επιθυμώμεν να είπουν οι άλλοι δι' ημάς ότι επράξαμεν το καθήκον μας.

Έχομεν βαρυτάτας ευθύνας και υποχρεώσεις όλοι μας. Καλύτερον να τας αντιμετωπίσωμεν ευθέως και ευθαρώς. Το συντομώτερον! Υπάρχει ακόμα ολίγος καιρός. Υπάρχει, εκ μέρους όλων, πιστεύω, η αγάπη διά την Ελληνικήν παιδείαν, και η καλή θέλησις.

Υπάρχει και κάτι άλλο, που αποτελεί, νομίζω, μίαν σπάνιαν ευκαιρίαν και ογκώδες ενεργητικόν, εις την υπηρεσίαν της Παροικίας εν Μ. Βρετανία. Είναι το γεγονός ότι τον θρόνον της Αρχιεπισκοπής Θυατείρων κοσμεί ο Αθηνάγορας Κοκκινάκης. Ο Σεβασμιώτατος, περιστοιχιζόμενος από τους δύο αντάξιους Βοηθούς Επισκόπους μας, αποτελούν μίαν ανεπανάληπτον Τριάδα, της οποίας την λαμπρότητα και ζωτικότητα εις όλους τους τομείς, τον θρησκευτικόν, τον Διοικητικόν και τον Διεκκλησιαστικόν, έχομεν την μεγάλην τύχην και το προνόμιον και ΠΡΕΠΕΙ να δυνηθώμεν να χρησιμοποιήσωμεν, διά να τεθούν αι βάσεις και τα θεμέλια του Οικοδομήματος της Ελληνο-Χριστιανικής Μορφώσεως εις την Χώραν αυτήν.

Με την άδειάν σας, θα προχωρήσω τώρα εις ορισμένας σκέψεις και εισηγήσεις διά τα προβλήματά μας. Αυταί δεν αποτελούν αποκλειστικά ιδιόκ' μου σκέψεις και απόψεις. Στηρίζονται εις ό,τι έχω ακούσει και αναγνώσει επί σειράν ετών, εις διατριβάς, άρθρα και συζητήσεις ανθρώπων που έχουν αγάπην και περισσοτέραν ειδικότητα από εμέ εις τα θέματα της Παιδείας.

Είναι, θα έλεγα, αποτόλμησις συνόψεως και τοποθετήσεως ορισμένων βασικών προβλημάτων και ποία τα καταλληλότερα μέτρα αντιμετώπισεως αυτών.

Και έρχονται, κατ' αρχήν, εις μίαν απλήν απαρίθμησην διαπιστώσεων, γνωστών, άλλωστε, και ως επί το πλείστον παραδεχγμένων:

-Τα Παροικιακά Σχολεία αποτελούν την σπονδυλικήν στήλην του Εκπαιδευτικού μας συστήματος. Είναι καλά και αξιόλογα και συν τω χρόνω γίνονται καλύτερα και συστηματικώτερα.

-Τα Σχολεία αυτά, καίτοι εκληπρούν τον ιερόν σκοπόν των, δεν είναι αρκετά εις ποσότητα και ιδία εις ποιότητα. Χρρίζουν συμπληρώσεως, διά να ικανοποιήσωμεν τας ευρυτέρας και βαθυτέρας ανάγκας της Ελληνικής Παιδείας.

-Η Ελληνοπρεπής και Χριστιανική μόρφωσις ή επιμόρφωσις των Ελληνοπαίδων δεν δύναται να φθάση εις επίπεδον ικανοποιητικόν, προς αντίκρουσιν της ξένης πλημμυρίδος.

-Χρειάζομεθα κάτι πολύ περισσότερον διά να προσφέρωμεν στα παιδιά μας Ελληνομόθειαν τήσιν, ώστε να αποφύγωμεν την μορφωτικήν και γλωσσικήν πλήρη αφομοίωσιν των.

-Ιδία από άποψιν εθνολογική και ιδεολογική, αι μέλλουσαι γενεαί κινδυνεύουν να καθούν παντελώς.

-Τα προβλήματα της Παιδείας πολλά και πολυσχιδή, αναλυόμενα εις τέσσαρας κατηγορίας. Θα τα εξετάσωμεν με την σειράν των, δίδοντες και τας προτεινομένας λύσεις ή ληπτέα μέτρα.

A. Διοικητικά.

Και αρχίζομεν από το Κ.Ε.Σ., με τρία σημεία.

-Υποβάλλω και προτείνω την αναδιάρθρωσιν της Δομής του, ως εξής:

Το Κύριο Σώμα θα αποτελήται από 15 Μέλη. Θα εκλέγεται, ως προβλέπει το σημερινόν του Καταστατικόν κ.λπ.

Θα έχη, όμως, ρόλον και ως κύριον έργον του τον γενικόν συντονισμόν των βασικών θεμάτων της Παιδείας και τον Προγραμματισμόν μακρός πνοής, ήτοι:

- θα θέτη τας βασικάς γραμμάς τας Εκπαιδευτικάς.

- θα θέτη τα Οικονομικά θεμέλια της Παιδείας και τους στόχους αυτής.

Υπό την Κεντρικήν Επιτροπήν και με σοβαρόν ποσοστόν ελευθερίας δράσεως, ιδρύονται και λειτουργούν τέσσαρες μόνιμοι Διευθύνσεις.

-Η Διεύθυνσις Ελληνικής Παιδείας, η Μόνιμος Εκπαιδευτική Επιτροπή, με καθαρώς εκπαιδευτικόν έργον.

-Η Διεύθυνσις Κατηχητικής Παιδείας.

-Η Διεύθυνσις Εκπαιδευτικών Εορτών, Εκδρομών και Εκδηλώσεων.

Αι Μόνιμοι αυταί Διευθύνσεις, θα αναλάβουν μεγάλον όγκον και φόρτον εργασίας από την Κεντρικήν Επιτροπήν, προσέτι δε θα είναι πλέον εξειδικευμένοι, επηδρωμένοι από experts, διά την καλύτεραν και ευρυτέραν άσκησιν του έργου των, εις τον ειδικόν τομέα της δράσεώς των.

-Η Διεύθυνσις Εξωτερικών Σχέσεων, μία μόνιμος Επιτροπή, η οποία θα είναι ο διαρκής σύνδεσμος και συντονιστής των σχέσεων του Κ.Ε.Σ. μετά των Υπουργείων Ελλάδος και Κύπρου, ιδιαίτερα δε τας εδω Εκπαιδευτικάς και Τοπικάς Αρχάς.

Το 2ον σημείον περί του Κ.Ε.Σ. είναι η αναγνώρισίς του ως του μόνου Επισήμου Φορέως της Ελληνικής Παιδείας εν Μ. Βρετανία. Τούτο, από την συντριπτικήν πλειοψηφίαν της Ομογενείας, μη αποκλειομένων και άλλων ανεξαρτήτων υπό-οργανισμών.

Κυρίως, όμως, η αναγνώρισίς αύτη είναι αναγκαία να προέλθη από τα αρμόδια Υπουργεία των δύο Αδελφών Πολιτειών Ελλάδος και Κύπρου. Το θέμα αυτό είναι βασικόν.

Το 3ον σημείον είναι η πιθανότης και σκοπιμότης αναθεωρήσεων Κοινοτικών Μεθωρίων και η σύμπτυξις ή συγχώνευσις ατροφικών Σχολείων.

Τούτο έχει συζητηθή και εις το παρελθόν. Η διαίρεσις της Επικρατείας εις 10 σχολικάς Περιφέρειας, με ένα ημι-γυμνάσιον εις εκάστην, και η πτώσις του αριθμού της πλειάδος των απογευματινών σχολείων, θα ήτο ευχής έργον, με αποτέλεσμα μεγάλην οικονομίαν χρόνου, διδασκάλων και χρήματος.

Αλλά είναι έργον δυσχερές, σχεδόν αδύνατον, αν ληφθούν υπ' όψιν η διασπορά των Ομογενών και αι ειδικαί συνθήκαι.

Εν κατακλείδι, δια τας ως άνω Διοικητικάς μεταβολάς, θα εφρότεινα να συγκροτηθή η ειδική Επιτροπή Μελέτης του Κ.Ε.Σ. και να εκθέση τα συμπεράσματα και τας εισηγήσεις της εις την Εκτελεστικήν Επιτροπήν του Κ.Ε.Σ. και δι' αυτού εις το προσεχές Εκπαιδευτικόν Συνέδριον.

B. Οικονομικά

Το Β. Κεφάλαιον αναφέρεται εις τα Οικονομικά προβλήματα, διότι πιθανόν, εν τελευταία αναλύσει, το πρόβλημα της Παιδείας ενταύθα να είναι, εάν όχι καθαρώς, πάντως βασικώς οικονομικόν.

Ως αεσιτύχη ήδη, το καθήκον των Εθνικών Κέντρων είναι πασιφανές.

Ξεκινούμε από την αρχήν ότι τα όρια της Πατρίδος δεν είναι στενώς γεωγραφικά, ότι η Κρατική μέριμνα εξαπλούται εις τα εκτός Ελλάδος τέκνα αυτής. Και η αρχή αυτή έχει πλέον αναγνωρισθή λόγω και έχει εδραιωθή έργω με την Διεύθυνσιν του Αποδήμου Ελληνισμού και εν γένει την έμπρακτον συμπαράστασιν πολλών Κρατικών Υπηρεσιών εις τα θέματα των Αποδήμων.

Και ερχόμεθα εις το θέμα της Παιδείας. Και βλέπομεν τας δύο Πολιτείας να προσφέρουν δωρεάν παιδείαν εις τους κατοίκους των, συμφώνως προς τας συγχρόνους αντιλήψεις των μορφωτικών και εκπαιδευτικών υποχρεώσεων της σημερινής Πολιτείας. Και σταματώ εκεί.

-Τα ξενιτεμένα τέκνα της Ομογενείας δεν αναγνωρίζονται ως γνήσια; Διατί δεν βοηθούνται; Πού σταματά το καθήκον και η υποχρέωσις της Πολιτείας; Οι εκτός της Ελλάδος Έλληνες και Κύπριοι, είναι Έλληνες ή όχι; Πρέπει τα τέκνα των να αφεθούν εις την τύχην των, εκτός πάσης κρατικής μερίμνης;

Βεβαίως, όχι. Και αυτό ανεγνωρίσθη. Και η παιδεία εν Μ. Βρετανία βοηθείται, ηθικώς, πνευματικώς και οικονομικώς. Και από τα δύο κράτη. Αρκεταί χιλιάδες λιρών ετησίως χορηγούνται υπό την μορφήν απ' ευθείας χρηματικής αρωγής, αλλά κυρίως με την απόσπασιν ενός διακεκριμένου Επιθεωρητού και πεπειραμένων διδασκάλων.

Το ενδιαφέρον των Πολιτειών είναι αναμφισβήτητον και ζωηρόν. Έχομεν πάντοτε την παρουσίαν των αντιπροσώπων των δύο Πατριδων μας, να τιμούν τας Σχολικάς εορτάς μας, τα Εκπαιδευτικά Συνέδρια, την συμμετοχήν των εις το Κ.Ε.Σ. Τους εκφράζομεν και δημόσια την ευγνωμοσύνην μας προσωπικώς και δι' αυτών προς τα Κράτη Ελλάδος και Κύπρου.

Το παρόν ποδός είναι άλλο. Έγκειται εις την διάκρισιν μεταξύ των εκεί διαβιούντων και των ξενιτεμένων τέκνων των, όσον αφορά την Παιδείαν. Δεν έχομεν απαιτήσιν να μας κτίσουν σχολεία. Αναμένομεν, όμως, μίαν πλέον ουσιαστικήν οικονομικήν συμπαράστασιν, μίαν γενναίαν οικονομικήν θυσίαν εδώ. Εν ολίγοις, καίτοι είμεθα ευγνώμονες διά ό,τι λαμβάνομεν, ταύτα δεν είναι αρκετά. Μάλιστα, είναι σταγών εν τω ωκεανώ των όσων υπάρχει ανάγκη.

Θα είμαι στεγνός και ευθύς! Κύριοι Σύεδροι, η Ελληνική Παιδεία εν Μ. Βρετανία δεν δύναται να εδραιωθεί επί ψυχίαν, ριπτομένην πότε από την Πολιτείαν, πότε από το CITY, ακανόνιστα, περιπτωσιακά, πότε διά το ένα project ή το άλλο, αναλόγως της διαθέσεως ορισμένων ατόμων προς καταστάσεις ή άλλα άτομα.

Πρέπει να υπάρξη Κεντρική Διεύθυνσις. Πρέπει να υπάρξη ενιαία κατεύθυνσις αρωγής και ενεργειών. Πρέπει να εκπονηθή ένα δεκαετές μακρόπνοον σχέδιον σταδιακών ενεργειών, προς θεμελίωσιν Εκπαιδευτικών θεσμών και Ιδρυμάτων, με απώτερον σκοπόν την διάσωσιν και ελληνοπρεπή κατάρτισιν των μελλουσών γενεών.

Δεν γίνονται αυτά με τους χορούς και τα τέια. Δεν γίνονται με τους λαλούς. Δεν γίνονται εμβληματικώς. Δεν γίνονται από τους ολίγους, όσον εύποροι και εάν είναι. Η δημιουργία του έργου αυτού είναι ευθύνη και υποχρέωσις ΟΛΩΝ ΜΑΣ.

Και έρχομαι εις το προκείμενον. Πρέπει να δημιουργηθή σταθερόν, πάγιον εισόδημα διά την Εκπαίδευσιν, με στόχον 150.000 λίρες ετησίως. Αι δύο Πολιτείαί θα χορηγούν παγίως ανά 50.000 λίρες κατ' έτος. Μην τρομάζομεν, είναι το Ό του κόστους δι' ένα σύγχρονον όρμα μάχης. Είναι, μήπως, πολλά διά να μείνουν οι Έλληνες, Έλληνες;

Και ημείς εδώ; Ημείς δεν είμεθα κράτος, ούτε local council. Δεν δύναμεθα αυτοδυνάμως να προσφέρωμεν δωρεάν Παιδείαν. Είναι πλέον της λογικής και των δυνάμεών μας. Δεν έχομεν τα μέσα να φορολογήσωμεν, να εισπράξωμεν, να εξαναγκάσωμεν.

Έχομεν όμως ελληνικόν ενθουσιασμόν και καρδίαν. Διαθέτομεν την καλήν θέλησιν. Στηριζόμενοι εις την αγάπην της Πατρίδος, θα πρέπει να απαιτήσωμεν μίαν εφ' όπιας εισφοράν, εκ 10 λιρών ετησίως, από κάθε Ελληνικήν Οικογένειαν. Η εισφορά θα είναι προαιρετική. Και επειδή πιστεύω εις την Ελληνικήν καρδιά, ελπίζω να αποδώσθ το άλλο τρίτον, δηλαδή 50.000 λίρες ετησίως. Δέκα λίρες κατά οικογένειαν κατ' έτος, υπελόγησα, κύριοι, είναι το αντίτιμον ενός σιγαρέττου ημερησίως, θα το θυσιάσωμεν. Δια

να μείνουν οι Έλληνες, Έλληνες!

Κατ' αυτόν τον τρόπον, ισσοκελίζεται το τρίγωνον του οικονομικού βάρους, και το ποσόν προσφέρεται ανά έν τρίτον από την Ελλάδα, την Κύπρον και την Ομογένειαν. Ισοτιμία εις τας εξουσίας, ισοτιμία και εις την υποβάσταξιν του βάρους των υποχρεώσεων.

Προχωρώντας, προτείνω την σύστασιν, ad oc, ειδικής Επιτροπής επί των Οικονομικών πόρων. Αι δικαιοδοσίαί και τα πλαίσια ερεύνης της θα είναι τα εξής:

- Εξασφάλις πόρων από τας δύο Πολιτείας.
- Εξασφάλις πόρων από την Ομογένειαν ή τας Κοινότητας.
- Σύμψηξις και εδραίωσις ειδικού EDUCATIONAL TRUST, δηλαδή μόνιμου Κεφαλαίου Παιδείας.

Οι Πόροι του TRUST, θα ενισχύωνται από τας εξής πηγάς:

- Τας ετησίας παγίας Κρατικής Χορηγίας.
- Την ετησίαν εισφοράν της Ομογενείας.
- Από εκάστοτε Δωρεάς και Κληροδοτήματα.
- Από άλλα έκτακτα έσοδα.

Η Διοίκισις του TRUST θα αποτελεσθή από ένα Διοικητικόν Συμβούλιον εκ 10 μελών, υπό τον εκάστοτε Αρχιεπίσκοπον Θυατείρων. Εις αυτό θα λάβουν μέρος 2 Αντιπρόσωποι Ελλάδος και Κύπρου, 2 Εκπαιδευτικοί, εξέχοντα μέλη της Ομογενείας, του CITY κλπ.

Θα επιδιωχθή, βεβαίως, η αναγνώρισις του TRUST ως Charitable Institution, συμφώνως προς τας Αγγλικάς νομικάς διατάξεις.

Οι σκοποί, τέλος, του TRUST, θα είναι, εν συνόψει:

-Η ενίσχυσις των παροικιακών σχολείων, κατά το εν τρίτον του οικονομικού δυναμισμού του κεφαλαίου του, ή όσον χρειασθή.

-Το υπόλοιπον ενεργητικόν, ει δυνατόν τα δύο τρίτα, θα έδει να χρησιμοποιηθούν:

α) Προς δημιουργίαν δομής Μέσης Παιδείας, δηλαδή την εγκαθίδρυσιν Ημερησίων διγλώσσων Γυμνασίων, κατά το πρότυπον του LYCEE FRANCAIS, ένα εις Λονδίον, εις πρώτην φάσιν, και αργότερα εις 2ον φάσιν, ένα εις τα MIDLANDS, και ένα εις Σκωτίαν.

β) Δημιουργία Κέντρου Εκπαιδευσεως ή μετεκπαιδευσεως Διδακταλικού Προσωπικού, εν όψει της ειδικότητος που πρέπει να παρέχεται εις τους εδώ διδάσκοντας και τας όλως εξαιρετικάς περιστάσεις διδασκαλίας εν Μ. Βρετανίας.

Γ. Διδακτικόν Προσωπικόν.

Το σημείον αυτό μας φέρει εις το πρόβλημα γύρω από την επάρκειαν και την ποιότητα του Διδακτικού Προσωπικού.

Συνοψίζων τας αρχάς και προτάσεις μου επί τούτου, ας είπω μόνον τα εξής:

- Χρειαζόμεθα περισσότερας διδασκάλους και αποσπάσεις.
- Ο χρόνος της θητείας των πρέπει να επεκταθή, διά να λάβουν ούτοι την εμπειρίαν και την ειδικότητα, που απέβη απαραίτητος.
- Επιθυμούμεν αρωγήν και καθοδήγησιν, άνευ παρεμβατισμού διοικητικού από τα Κέντρα, που ενίοτε δημιουργεί αναστάτωσιν.
- Χρειαζόμεθα ποιότητα και εξειδίκευσιν. Το έργον πρέπει, αρχικώς, να αφεθή εις ένα Σεμινάριον Σπουδών, εξελισσόμενον κατόπιν εις το Κέντρον Εκπαιδευσεως που ανέφερα, ως έναν των σκοπών και στόχων του Εκπαιδευτικού TRUST.

-Διοικητικώς, η μέριμνα περί το θέμα να περιέλθη κάτω από την νέαν Διεύθυνσιν Ελληνικής Παιδείας, την Μόνιμον Εκπαιδευτικήν Επιτροπήν, υπό την νέαν διάρθρωσιν του Κ.Ε.Σ. Εις την κεφαλλήν ταύτης δύναται να είναι ο εκάστοτε Επιθεωρητής.

Η Επιτροπή αύτη θα αφαιρέσθ, ως ανέπτυξα ήδη, μέγα βάρος από τον φόρτον της εργασίας της Εκτελεστικής Επιτροπής του Κ.Ε.Σ. και θα είναι ταυτοχρόνως πλέον εξειδικευμένη διά το καθαρώς εκπαιδευτικόν και συντονιστικόν έργον της.

(ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ)

ΕΠΑΦΕΣ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ κ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ

Σεπτέμβριος 2009

1. Τον επισκέφθηκαν στην Αρχιεπισκοπή ο Ευάγγελος Βασιλειάδης, και η Μορφούλα Χριστοδούλου.
2. Προήδρευσε συνεδρία των Κηδεμόνων του Ορθόδοξου Ομολογιακού Σχολείου "Άγιος Κυπριανός", Thornton Heath Νοτίου Λονδίνου.
3. Συναντήθηκε με τον Αγγλικανό Επίσκοπο του St Albans. Τον επισκέφθηκε η Pamela Millar.
4. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Δώρος Παρτασίδης, στον οποίο παρεχώρησε συνέντευξη για τον Ραδιοτηλεοπτικό Σταθμό της Κύπρου (PIK), και οι Κύπρος Νίκολας, Κώστας Παπαδόπουλος και Γεώργιος Μιχαήλ.
5. Μετέβη αεροπορικά στην Ιρλανδία.
6. Τέλεσε την Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό Ευαγγελισμού της Θεοτόκου, Δουβλίνου Ιρλανδίας.
7. Το απόγευμα συναντήθηκε στην Αρχιεπισκοπή με το ζεύγος Λαυρέντη και Ευγενίας Σπανού.
8. Τέλεσε την Θεία Λειτουργία στον Ιερό Καθεδρικό Ναό Γενεσίου της Θεοτόκου, Camberwell Green Νοτίου Λονδίνου, όπου και παρεκάθθη σε Γεύμα. Στην συνέχεια τέλεσε τον Αγιασμό στο Ορθόδοξο Ομολογιακό Σχολείο "Άγιος Κυπριανός", Thornton Heath Νοτίου Λονδίνου. Αργότερα τον επισκέφθηκαν στην Αρχιεπισκοπή η οικογένεια Σταύρου και Καλλιρόης Διονυσίου Μπράτη.
9. Παρεκάθθη σε Γεύμα στην Αρχιεπισκοπή με τον π. Ιωάννη Nankivell και το ζεύγος Λαυρέντη και Ευγενίας Σπανού. Το απόγευμα μετέβη στο Κοιμητήριο του Hendon όπου τέλεσε Τρισάγιο στον τάφο του μακαριστού Αρχιεπισκόπου Αθηνάγορα Κοκκινάκη, ο οποίος, ως γνωστό, απεβίωσε στις 9 Σεπτεμβρίου 1979. Το βράδυ παρέστη στη Συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου του Βικαριάτου της Ρωσικής Παραδόσεως εν Μεγάλη Βρετανία.
10. Το βράδυ παρέστη σε εκδήλωση που οργάνωσε το περιοδικό ECONOMIST.
11. Προέστη της Νεκρώσιμης Ακολουθίας για την Αρετή Γεωργίου στον Καθεδρικό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου, Wood Green Βορείου Λονδίνου. Στην συνέχεια τέλεσε τον Αγιασμό στο Ελληνικό Γυμνάσιο-Λύκειο στο Wood Green. Το απόγευμα ευλόγησε τους γάμους του Αλέξανδρου Εμπειρικού και της Βερόνικας Πρωτοπαπά στον Καθεδρικό Ναό της Αγίας Σοφίας Λονδίνου, το δε βράδυ παρεκάθθη στο Γαμήλιο Δείπνο.
12. Τον επισκέφθηκε ο Πανίκος Ηροδότου.
13. Τέλεσε την Θεία Λειτουργία στον εορτάζοντα Ιερόν Καθεδρικό Ναό Τιμίου Σταυρού και Αρχαγγέλου Μιχαήλ, Hendon, όπου και παρεκάθθη σε Γεύμα. Στην συνέχεια τέλεσε τον Αγιασμό για την κατάθεση του θεμελίου λίθου του Ιερού Ναού Αγίου Παντελεήμονος, Harrow και Περιχώρων. Το βράδυ επισκέφθηκε την οικία του ζεύγους Αχιλλέα και Ανδρούλας Κωνσταντίνου στο Hampstead.
15. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά οι Ιάκωβος Τσουνής, Ανδρέας Ιωάννου, Χάρης Σοφοκλείδης (με τον οποίο παρεκάθθη σε Γεύμα), και ο π. Φωκάς Χατζηλοϊζή με

την Πρεσβυτέρα του.

16. Τον επισκέφθηκε ο π. Ιγνάτιος Μιλτιάδου. Το βράδυ τέλεσε Αγιασμό στην καφετέρια Deserie του Γιωργου Ιωάννου, στο Cockfosters.
17. Μετέβη αεροπορικά στην Αθήνα.
18. Ευλόγησε τους γάμους του Παναγιώτη Μπαράκη και της Μαρίας Δουρίδα στον Ιερό Ναό των Τριών Ιεραρχών (εντός του Αμερικανικού Κολλεγίου), στην Αγία Παρασκευή Αθηνών, και στην συνέχεια παρεκάθθη στο Γαμήλιο Δείπνο.
19. Επιστροφή στο Λονδίνο από Αθήνα. Το απόγευμα ανεχώρησε για το Παρίσι.
20. Ευλόγησε τους γάμους του Ιωάννη Α. Ιωάννου και της Rasha Gadelvab, στον ειδικό διαρρυθμισμένο για την περίπτωση Ρωμαιοκαθολικό Ναό πλησίον του Chateau des Conde, Vallery (νότια των Παρισίων), και στην συνέχεια παρεκάθθη στο Γαμήλιο Δείπνο στο κάστρο. Επέστρεψε από το Παρίσι.
21. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά οι Κώστας Παπαδόπουλος, Γιάννης Μ. Μούσκος, και ο Μητροπολίτης Κιτίου Χρυσόστομος συνοδευόμενος από τον Αρχιμ. Ιερώνυμο (με τους οποίους παρεκάθθη σε Γεύμα). Το βράδυ προήδρευσε συνεδρία των Κηδεμόνων του Ορθόδοξου Ομολογιακού Σχολείου "Άγιος Κυπριανός", Thornton Heath Νοτίου Λονδίνου.
22. Τέλεσε την Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό Τιμίου Προδρόμου και Βαπτιστού Ιωάννη, Haringey Λονδίνου όπου και παρεκάθθη σε Γεύμα. Το απόγευμα τον επισκέφθηκε ο Νικόλαος Μουτσάκης.
23. Τον επισκέφθηκαν οι Κατίγκω και Κωνσταντίνος Διαμαντής Πατέρα. Στην συνέχεια παρεκάθθη σε Γεύμα που παρέθεσε το Αδελφάτο της Αγίας Σοφίας Λονδίνου. Το απόγευμα παρέστη σε Δεξίωση που οργάνωθηκε από την Scotland Yard στα Κεντρικά της Γραφεία. Το βράδυ παρέστη σε Δεξίωση που οργάνωσε η World Maritime Organisation στα κεντρικά της Γραφεία.
24. Τον επισκέφθηκαν στην Αρχιεπισκοπή ο Κύπριος Βουλευτής Νίκος Τονταρίτης ως υπεύθυνος του Τμήματος Εκπαίδευσης της Βουλής των Αντιπροσώπων της Κύπρου, συνοδευόμενος από τον Υπατο Αρμοστή της Κύπρου στο Λονδίνο, Αλέξανδρο Ζήνωνα, με τους οποίους παρεκάθθη σε Γεύμα. Το απόγευμα τον επισκέφθηκε ο Παναγιώτης Μπαράκης.
25. Τέλεσε την Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου, Hackney Ανατολικού Λονδίνου, όπου και παρεκάθθη σε Γεύμα.
26. Τέλεσε επιμνημόσυνη δέηση για τον Διαμαντή Π. Πατέρα στον Καθεδρικό Ναό της Αγίας Σοφίας Λονδίνου.
27. Τον επισκέφθηκε ο φοιτητής Sergei Mudrov.
28. Προήδρευσε της Συνάξεως του Ιερού Κλήρου της Αρχιεπισκοπής, στον Ιερό Ναό Αγίου Ιωάννη Βαπτιστή, Haringey. Το βράδυ τον επισκέφθηκε ο Αρχιεπίσκοπος Κορώνων Γαβριήλ της Ρωσικής Εκκλησίας.

1. Επισκέφθηκε τα Γραφεία της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος στο Σίτυ του Λονδίνου. Στην συνέχεια παρεκάθησε σε Γεύμα στην Αρχιεπισκοπή με τον Canon Jonathan Goodall. Το εσπέρας παρέστη σε ειδική Δέηση για την Κύπρο, στο Αββαείο του Westminster.
2. Παρέστη σε εκδήλωση του Ραδιομαραθωνίου για τα παιδιά, στο Grosvenor House του Λονδίνου.
3. Παρεκάθησε σε Γεύμα στην Αρχιεπισκοπή με τους Πασχάλη Κιτρομηλίδη και Μιχάλη Κουτσουδάκη.
4. Τέλεσε την Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης, Croydon Νοτίου Λονδίνου, όπου και παρεκάθησε σε Γεύμα. Το βράδυ τον επισκέφθηκαν ο Κώστας και η Μαρία Κρητικού.
5. Παρέθεσε Γεύμα στην Αρχιεπισκοπή προς τιμήν του Αγγλικανού Επισκόπου του Rochester, στο οποίο παρεκάθησαν επίσης ο Επίσκοπος Τροπαίου Αθανάσιος, ο Αρχιμανδρίτης του Οικουμενικού Θρόνου Εφραίμ Lash, ο Πρωτοπρεσβύτερος Ιωσήφ Παλιούρας, ο Αρχιμανδρίτης Βασίλειος Παπαβασιλείου, η Γεωργία Jason και η Μαρίνα Καλογήρου. Το βράδυ παρέστη σε εκδήλωση παρουσίας βιβλίων σχετικών με την Ελλάδα, που οργανώθηκε στο King's College του Λονδίνου από το Κέντρο Νεοελληνικών Σπουδών.
6. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Αρχιμ. Γεώργιος Καρβούνης, ο Αρχιμ. Νικόδημος Αναγνωστόπουλος, ο Γιάννης Μιχαήλ Μούσκος, και η Δέσποινα Φερεντίνου.
7. Ανεχώρησε για το Walsingham συνοδευόμενος από τον Ανδρέα Ηλία Ιωάννου, όπου και διανυκτέρευσαν.
8. Παρέστη στα εγκαίνια του Milner Wing του Αγγλικανικού Προσκυνημάτων του Walsingham που τέλεσε ο Πρίγκιπας Φίλιππος του Εδιμβούργου.
9. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο ομογενής από την Αυστραλία Ονούφριος Γκοροζίδης, και ο π. Κύριλλος Παπαδάμου.
10. Μετέβη στην πόλη Cambridge όπου διανυκτέρευσε.
11. Τέλεσε την Θεία Λειτουργία στον Αγγλικανικό Ναό των Αγίων Πάντων, Cambridge, με την ευκαιρία της δεκαετηρίδας του εκεί Ινστιτούτου Ορθοδόξων Μελετών.
12. Το απόγευμα προήδρευσε συνεδρίας των Κηδεμόνων της Αρχιεπισκοπής καί, στην συνέχεια, τέλεσε τον Αγιασμό για την έναρξη των εφετινών μαθημάτων της Σχολής Βυζαντινής Μουσικής και Ψαλτικής, στην Κοινότητα Κοιμήσεως της Θεοτόκου, Wood Green Βορείου Λονδίνου.
13. Τέλεσε την Θεία Λειτουργία στον Καθεδρικό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου Wood Green Βορείου Λονδίνου.
14. Το πρωί παρακολούθησε ομιλία του Ed Balls που οργάνωσε το Institute of Directors με θέμα "Keeping faith in the system". Το απόγευμα ανεχώρησε για την Αθήνα συνοδευόμενος από τον Χάρη Μεττή ως προσκεκλημένοι της Olympic Air.
15. Παρέστη στην εκδήλωση για τα Εγκαίνια έναρξης της λειτουργίας της Olympic Air. Στο μεταξύ συναντήθηκε με τους διαμένοντες στην Αθήνα συγγενείς του Παναγιώτη Γιώργα και Αντώνη Γιαννόπουλο και τις οικογένειές τους.
16. Επιστροφή από την Αθήνα το πρωί.
17. Τέλεσε τον Αγιασμό στο Ελληνικό Σχολείο Αγίου Ιωάννη Βαπτιστή, Haringey Βορείου Λονδίνου, και στην συνέχεια ανεχώρησε για το Birmingham. Το βράδυ τέλεσε Εσπερινό στον Ιερό Ναό Αγίας Τριάδος και Αποστόλου Λουκά, Birmingham και στην συνέχεια προήδρευσε συνεδρίας της Εκκλησιαστικής Επιτροπής της Ομώνυμης Κοινότητας, όπου και παρεκάθησε σε Δείπνο.
18. Τέλεσε την Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό Αγίας Τριάδος και Αποστόλου Λουκά, Birmingham, όπου και παρεκάθησε σε Γεύμα. Ακολούθως επέστρεψε στο Λονδίνο.
19. Τον επισκέφθηκε ο Οικονόμος π. Νικόδημος Αγγελή.
20. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Πανίκος Ηροδότου και ο Γιώργος Βαρβατσούλιας. Το βράδυ παρεκάθησε σε Δείπνο σε Κεντρικό Ξενοδοχείο του Λονδίνου με τους Στέλιο και Στέφανο Στεφάνου.
21. Παρεκάθησε σε Γεύμα με τον Ανδρέα Ηλία Ιωάννου.
22. Το βράδυ τον επισκέφθηκε η Μαρία Βαίου.
23. Τον επισκέφθηκαν στην Αρχιεπισκοπή ο Αρχιεπίσκοπος Κομάνων Γαβριήλ της Ρωσικής Εκκλησίας, ο Επίσκοπος Αμφιπόλεως Βασίλειος και ο Πρωθιερέυς Αλέξανδρος Φωστηρόπουλος. Ακολούθως τον επισκέφθηκε ο π. Χρυσόστομος Τύμπας.
24. Παρακολούθησε την Θεία Λειτουργία του Βικαριάτου της Ρωσικής Παραδόσεως εν Μεγάλη Βρετανία, όπου και απηύθυνε χαιρετισμό. Το βράδυ παρέστη σε Εκδήλωση, στο Κυπριακό Κοινοτικό Κέντρο, που οργάνωσε ο Δήμος Λαπήθου προς τιμήν του Χρυσόστομου Παπαπαύλου.
25. Τέλεσε την Θεία Λειτουργία στον εορτάζοντα Ιερό Ναό Αγίου Δημητρίου, Edmonton Λονδίνου, όπου και παρεκάθησε σε Γεύμα.
26. Τον επισκέφθηκε ο Δήμαρχος Λαπήθου Άθως Ελευθερίου συνοδευόμενος και από Μέλη του Δημοτικού του Συμβουλίου. Στην συνέχεια τον επισκέφθηκε το ζεύγος Νικολάου και Ελένης Goral και ακολουθώντας προέστη της Νεκρώσιμης Ακολουθίας για τον Λάκη Μιχαηλίδη στον Καθεδρικό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου Wood Green Βορείου Λονδίνου. Το απόγευμα ανεχώρησε για την πόλη Cambridge όπου προήδρευσε συνεδρίας των Κηδεμόνων και των Επιτρόπων της Ελληνικής Ορθοδόξου Κοινότητας Αγίων Αθανασίου και Κλήμεντος της πόλεως, όπου και παρεκάθησε σε Δείπνο.
27. Παρεκάθησε σε Γεύμα στην Αρχιεπισκοπή με τον νέο Γενικό Πρόξενο της Ελλάδος στο Λονδίνο, Ευθύμιο Παντζόπουλο, και την Πρόξενο Μαρία Σταματέλλη.
29. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά ο Γενικός Διευθυντής του ΡΙΚ Θέμης Θεμιστοκλέους, συνοδευόμενος από τον Δώρο Παρτασιδη, και οι Κώστας Κλεάνθους και Χρήστος Αραμπατζής. Επίσης έφθασαν από την Κύπρο οι Νίκος και Προκόπης Παναγιώτου.
30. Τον επισκέφθηκαν διαδοχικά το ζεύγος Λαυρέντη και Ευγενίας Σπανού μαζί με την κ. Ευριδίκη Ι. Δεδέσκη, ο κ. Steve Higgins από Galway Ιρλανδίας και ο Μητροπολίτης Αυστρίας Μιχαήλ (με τον οποίο παρεκάθησε σε Γεύμα).
31. Το βράδυ οργανώθηκε Δείπνο προς τιμήν του στο (Royal) Lancaster Hotel, όπου και ομίλησε στους οκτακοσίους και πλέον συνδαιτυμόνες.

Encyclical, September 1, 2008

+ B A R T H O L O M E W
BY THE MERCY OF GOD ARCHBISHOP
OF CONSTANTINOPLE, NEW ROME AND
ECUMENICAL PATRIARCH
TO THE PLENITUDE OF THE CHURCH
GRACE AND PEACE
FROM THE CREATOR OF THE ENTIRE UNIVERSE
OUR LORD, GOD AND SAVIOUR JESUS CHRIST

For creation was made subject to vanity, not willingly, but by reason of him who subjected it ... For we know that the whole creation groans and travails in pain together until now. (Rom. 8. 20,22)

Beloved Brothers and children in the Lord,

Once again, as the ecclesiastical year begins, we are called to reflect – with renewed spiritual intensity in Christ and especial sensitivity – on the state of our bountiful planet, and to offer particular prayers for the protection of the whole natural world.

Many things have changed since our predecessor, the late Patriarch Dimitrios decided, over two decades ago, that September 1st should be dedicated as a day of supplication for the preservation of God's beautiful creation. In assuming that initiative, the late Ecumenical Patriarch also issued a message of warning about the destructive consequences of abusing the environment. He noted that, in contrast with most other forms of human misuse and violation, environmental pollution has the potential to cause vast and irreversible damage, by destroying virtually all forms of life on the planet.

At the time, of course, this warning may have sounded exaggerated to certain sceptical ears; however, in the light of what we know now, it is

abundantly clear that his words were prophetic. Today, environmental scientists expressly emphasize that the observed climate change has the potential to disrupt and destroy the entire ecosystem, which sustains not only the human species but also the entire wondrous world of animals and plants that is interdependent upon one another like a chain. The choices and actions of what is otherwise civilized modern man have led to this tragic situation, essentially comprising a moral and spiritual problem, which the divinely inspired Apostle Paul had articulated with colourful imagery in underlining its specifically ontological dimension in his Letter to the Romans nineteen centuries ago: "For creation was made subject to vanity, not willingly, but by reason of him who subjected it ... For we know that the whole creation groans and travails in pain together until now." (Rom. 8. 20,22)

At this point, however, we are obligated to state that this spiritual and moral dimension of the environmental problem constitutes today, perhaps more so than ever before, the common conscience

of all people, and especially young people, who are well aware of the fact that all of humanity has a common destiny. An increasing number of people comprehends that their overall consumption – namely, their personal involvement in the production of particular goods or their rejection of others – touches not only on ethical, but also on eschatological parameters. An increasing number of people understands that the irrational use of natural resources and the unchecked consumption of energy contribute to the reality of climate change, with consequences on the life and survival of humanity created in the image of God and is therefore tantamount to sin. An increasing number of people characterizes either virtuous or else vicious those who correspondingly treat created nature either reasonably or unreasonably.

Nevertheless, by the same token, even as people's awareness of the environmental crisis grows, unfortunately the image presented by our planet today is the opposite. Especially disturbing is the fact that the poorest and most vulnerable members of the human race are being affected by environmental problems which they did not create. From Australia to the Cape Horn of Africa, we learn of regions experiencing prolonged drought, which result in the desertification of formerly fertile and productive areas, where the local populations suffer from extreme hunger and thirst. From Latin America to the heart of Eurasia, we hear of melting glaciers, on which millions of people depend for water supply.

Our Holy and Great Church of Christ, following in the footsteps and example of the late Ecumenical Patriarch Dimitrios, is working tirelessly to raise awareness not only among public opinion but also among responsible world leaders. It achieves this by organizing Ecological Symposia that deal with climate change and the management of water. The ultimate purpose of this endeavor is to explore the interconnectedness of the world's ecosystems and to study the way in which the phenomena of global warming and its

anthropogenic effects are manifested. Through these academic gatherings, attended by representatives of various Christian Churches and world religions as well as diverse scholarly disciplines, our Ecumenical Patriarchate is striving to establish a stable and innovative alliance between religion and science, based on the fundamental principle that – in order for the goal to be achieved and for the natural environment to be preserved – both sides must show a spirit of good will, mutual respect, and cooperation. The collaboration of science and religion at these Symposia organized in different regions of the planet, seeks to contribute to the development of an environmental ethic, which must underline that the use of the world and the enjoyment of material goods must be Eucharistic, accompanied by doxology toward God; by the same token, the abuse of the world and participation therein without reference to God is sinful both before the Creator and before humanity as creation.

Beloved Brothers and children in the Lord, we know that the creation participated in the fall of Adam from the original beauty; as a result, it groans and travails in pain together. Moreover, we know that the abuse, deviation, violation and arrogance of humanity contribute to the destruction of the travailing nature, which is subjected to the corruption of creation. Finally, we also know that this destruction actually comprises self-destruction. Therefore, we invite all of you, irrespective of position and profession, to remain faithful to a natural use of all God's creation, "offering thanks to the God, who created the world and granted everything to us."

For to Him is due all glory and power to the ages. Amen.

Your beloved brother in Christ and fervent supplicant before God,

✠ **BARTHOLOMEW**

**Archbishop of Constantinople,
New Rome and Ecumenical Patriarch**

Prot. No. 362

+ BARTHOLOMEW
BY THE MERCY OF GOD ARCHBISHOP
OF CONSTANTINOPLE, NEW ROME AND
ECUMENICAL PATRIARCH
TO THE PENITENCE OF THE CHURCH
GRACE AND PEACE
FROM THE CREATOR OF THE ENTIRE UNIVERSE
OUR LORD, GOD AND SAVIOUR JESUS CHRIST

As we come again to the changing of the Church year, we reflect once more on the state of God's creation. We think about the past and repent for all that we have done or failed to do for the earth's care; we look to the future and pray for wisdom to guide us in all that we think or do.

These last twelve months have been a time of great uncertainty for the whole world. The financial systems that so many people trusted to bring them the good things of life, have brought instead fear, uncertainty and poverty. Our globalised economy has meant that everyone – even the poorest who are far removed from the dealings of big business – has been affected.

The present crisis offers an opportunity for us to deal with the problems in a different way, because the methods that created these problems cannot provide their best solution. We need to bring love into all our dealings, the love that inspires courage and compassion. Human progress is not just the accumulation of wealth and the thoughtless consumption of the earth's resources. The way that the present crisis has been dealt with has revealed the values of the few who are shaping the destiny of our society; of those who can find vast sums of money to support the financial system that has betrayed them, but are not willing to allot even the least portion of that money to remedy the piteous state the creation has been reduced to because of these very values, or for feeding the hungry of the world, or for securing safe drinking water for the thirsty, who are also victims of those values. On the face of every hungry child is written a question for us, and we must not turn away to avoid the answer. Why has this happened? Is it a problem of human inability or of human will?

We have rendered the Market the centre of our interest, our activities and, finally, of our life, forgetting

that this choice of ours will affect the lives of future generations, limiting the number of their choices that would probably be more oriented towards the well-being of man as well as the creation. Our human economy, which has made us consumers, is failing. The divine economy, which has made us in the image of the loving Creator, calls us to love and care for all creation. The image we have of ourselves is reflected in the way we treat the creation. If we believe that we are no more than consumers, then we shall seek fulfilment in consuming the whole earth; but if we believe we are made in the image of God, we shall act with care and compassion, striving to become what we are created to be.

Let us pray for God's blessing on the United Nations Climate Change Conference in Copenhagen in December, so that the industrially developed countries may co-operate with developing countries in reducing harmful polluting emissions, that there may exist the will to raise and manage wisely the funds required for the necessary measures, and that all may work together to ensure that our children enjoy the goods of the earth that we leave behind for them. There must be justice and love in all aspects of economic activity; profit – and especially short-term profit – cannot and should not be the sole motive of our actions.

Let us all renew our commitment to work together and bring about the changes we pray for, to reject everything that is harming the creation, to alter the way we think and thus drastically to alter the way we live.

September 1st, 2009 A.D.

Your beloved brother in Christ and
fervent supplicant before God,
+ BARTHOLOMEW of Constantinople

ENCYCLICAL FROM ARCHBISHOP GREGORIOS OF THYATEIRA AND GREAT BRITAIN ON THE BEGINNING OF THE NEW SCHOOL YEAR 2009-2010

Dearly Beloved Friends and Co-workers in the Lord,

I take special joy in addressing all those who work for education, especially the parents and teachers, who carry out their duties with patience, knowledge and sacred enthusiasm for the imparting of knowledge, learning, culture and the Christian Orthodox Tradition to our children. I thank also the Committees and Clergy who with zeal and dedication attend to the smooth and continued operation of the schools of the Diaspora, together with 'unsung heroes' and workers of our evening schools. It is thanks to them that the schools continue to run despite the many obstacles and difficulties they face.

But a question arises: "What is the Saturday and Evening Parish School?" It is a fruit of the love of the Greek people who have moved to this country and continue their tradition. It is also a social place of education which, along-side the day-time state schools in this country, provide - or should provide - a good and firm foundation for our children, integrating them into our society, helping them to make friends, teaching them the Greek Orthodox Tradition, language, and culture; teaching them to love their families and the Church. Our schools teach their pupils to respect the aged, their superiors, teachers, priests, the government and authorities; they make them aware of the value of the laws of the country and the respect for authority. They cultivate a love for their homeland, and respect for and devotion to things divine. They guide our children into the mysteries that are knowledge, history, co-operation, friendship, love towards others, the protection of Creation, the environment and the world around us - the air, the sea, the waters and rivers, trees and forests, mountains, animals, plants, and every living creature on the earth.

After sixty years of experience and life in parish schools, we should be more concerned for their future, contemplating in a deeper and more practical way how they should be run and what their goals should be. If we want our schools to survive and wish to entice the children of the third and fourth generations, we must raise our level of teaching accordingly and to give it new and more spiritual dimensions, adapting our methods for the new generation. Amongst other immediate necessities is the need for continued and on-going training for teachers who carry out their responsibilities in the existing schools and those who are charged with the task of seeing to their efficient operation.

Education today should not restrict itself to the teaching of language alone but should engage also with topical issues that concern people today. These issues are those of the family, discipline, crime, friendships and concern for "our neighbour", the poor; the elderly, the childless, the jobless and those in the margins of life.

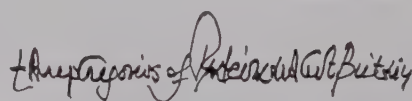
Another basic issue that should be a concern of the Parish School is that of religion and the institution of the Church. All human beings, especially children, wish to believe; they are captivated by the mystery of life and death, two central elements of human suffering. These two elements are related also to relations between the sexes, the differences the relations between

man and woman. Another issue is the pain and suffering associated with human death. We should, in other words, start teaching our children about the facts of death, and as Christians, we should emphasise the sanctity of life, which is always associated with Creation and human relations. That is why we should never fail to teach our children the principles of Christian teaching, that of love for and faith in the One True God In Trinity, as well as love for our neighbour, who, just like us, is also one of God's creatures and, according to the Christian Faith, is destined to become part of God's Kingdom. The Church with its experience and age-long tradition and teaching comprises a limitless 'quarry' into which the educationist is invited to delve.

Only in this way will we be able to impart to our children, along with aspects of our cultural identity, something much more important and durable, something which will be useful to them both now and in the future, and something that cannot be learned in any other way but through their profound faith in God and their adherence to our Orthodox Christian Tradition and their respect for the family and their country.

I mention all of this on the occasion of the re-opening of our schools, which are committed to a significant and sacred task, despite their operational difficulties. I mentioned the above to focus the thoughts, will and thirst for knowledge of our teachers, but also to rekindle the zeal and interest of the parents and friends of the parish schools, so that we may all consider the future and confront, without fear or anger, its many - and occasionally seemingly insoluble - problems. We all stand united and far from inappropriate and sinful aims, to engage with wisdom and concern to discover new ways to upgrade the parish schools. In any case, I welcome the newly-arrived teachers from Greece and Cyprus, especially those who are here in the United Kingdom for the first time. I welcome the children, boys and girls who attend the parish school, and I warmly congratulate the parents who send their children to the Evening and Saturday Greek Orthodox Parish Schools. With great love, I call upon the local Committee members of the parish schools to continue their work with enthusiasm and sacrifices, offering their services in the schools of the Diaspora. I would like to remind you all once again to draw on our resources to improve our schools. May Holy God, by the prayers of His all-holy Mother and the patron saints of learning and Greek and Christian Letters, St Basil the Great, Gregory the Theologian and John Chrysostom, and of all the saints, guide the steps of you all, bless your work and protect our children and all children in the world from evil. And I remain with fervent prayers and love in the Lord.

London, September 2009

Gregorios, Archbishop of
Thyateira & Great Britain

To the Pious Priests and Deacons and Honourable Chairpersons and Members of the Church Committees, Ladies Auxiliary Associations and Parish Schools of the Sacred Archdiocese of Thyateira & Great Britain and Exarchate of Ireland.

28th October 1940

"The Greek Nation is endowed with vitality, which gives it the power to resist and endure in the face of mortal danger"

Brunet de Presle

Dearly Beloved,

We are once again celebrating the Historic Event of 28th October 1940, when the small nation of Greece (which all people at that time had written off as being incompetent in the grand scheme of things) courageously and decisively elevated its status and proved yet again in its centuries-old historic journey that a country's "greatness is not measured by acres of land, but by the hearts and blood of its dead".

Alas, torn apart as usual by political infighting and heated ideological and even bloody disputes (following the terrible catastrophe of Asia Minor in 1922), the small Greek nation received the ultimatum of the then fascist Italy in the small hours of 28th October 1940 to unconditionally surrender its 'earth and water' to the mighty military forces of Mussolini and the Axis alliance. Fascist Italy, like Nazi Germany, strongly believed that the then prime minister of Greece, Ioannis Metaxas, and with him the whole Greek nation, would bow their heads and agree to shoulder the unbearable physical and psychological burden of shame and humiliation. They supposed that the Greek Race would prove forgetful of its glorious past: of Leonidas at the battle at Thermopylae, of Miltiades at Marathon, of Themistocles in Salamis, of Athanasios Diakos at the battle of Alamana, of Odysseus Androustos at Gravia, of Theodoros Kolokotronis at Dervenakia, of the Balkan Wars of 1912-13, and of so many other glorious chapters in the history of the Greek Nation.

The proud victory of the Greek fighters in the mountains of Northern Epirus in Southern Albania and the humiliating defeat of the Fascist army proved once again that "the Greek Nation is endowed with vitality, which gives it the power to resist and endure in the face of mortal danger".

This Race, then, which in its history has known three appalling and debilitating occupations – that of the Romans, the Ottomans, and Nazi Germany – in the end emerged renewed and liberated. However, Greek people today are once again facing enormous national, economic and existential problems, which they must confront and resolve with wisdom, knowledge and responsibility. Greek people today – and not only those living in Greece and Cyprus, but those living abroad as well – are called upon to contribute decisively to the successful and proper solution

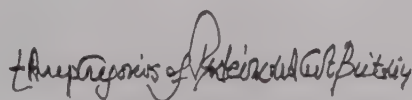
of these problems. For only thus can they succeed not only in surviving, but also in taking the right path (together with other Nations of the European Union) which leads the way in creating a better, more just, more creative and more humane world – one governed by faith in great Christian values, Democracy and Freedom, for which the heroes and leading figures of the epic events of 1940 struggled.

But let us not forget the Protecting Veil of the Mother of God, which in many ways sheltered and strengthened the Greek people fighting in the snowy mountains of Northern Epirus where they fought like heroes for hearth and home against the iron-clad soldiers of Mussolini, with faith in the Triune God and in the mighty Veil of protection of our Lady the Virgin Mary, in whom Orthodox Greeks and all Christians place their hopes, especially in times of danger and war and enemy invasions. The Orthodox Church of Greece moved the Feast of the Protecting Veil of the Mother of God from 1st to 28th October in order to remind Greek Orthodox Christians of the miraculous and saving interventions of our Lady the Virgin Mary on behalf of all those who with piety and faith ask for her intercessions and aid.

We invite you Orthodox people to celebrate the feast of 28th October 1940, not only by participating in the Doxologies which will be held in all of our churches, but also by preparing celebratory events in our Greek Schools and other Institutions and Associations. Let us extol the fact that the Greek people are triumphant in the face of danger and adversity only when they put the interests, honour and greatness of the nation before every other concern.

We therefore pay a fitting tribute and express due honour and gratitude for the magnificent and glorious achievements of the heroes and fighters of 1940. I hope and pray that Holy God will guide the Greek nation to do great and wonderful deeds, and I remain with much love in the Lord and many blessings.

October 2009

Gregorios, Archbishop of
Thyateira & Great Britain

"FOR THE HEALING OF THE NATIONS"

The Orthodox Church and Nationalism

Archimandrite Vassilios Papavassiliou

Nationalism is our form of ... idolatry ... "Patriotism" is its cult. It should hardly be necessary to say that by "patriotism" I mean that attitude which puts one's own nation above humanity, above the principles of truth and justice; not the loving interest in one's own nation, which is the concern with the nation's spiritual as much as with its material welfare ... Just as love for one individual which excludes the love for others is not love, love for one's country which is not part of one's love for humanity is not love, but idolatrous worship."

(Erich Fromm)

I once asked an Orthodox Cypriot nationalist, "If you had no other choice but to worship at either a Greek Anglican Church or a Russian Orthodox Church, which would you go to?" She replied, "I would go to neither". It could have been worse: she could have said, "I would go to the Greek Anglican Church". But it is a sad state of affairs when an Orthodox Christian fails to recognise that, regardless of the specific tradition that he or she is accustomed to, he ultimately belongs to something far bigger and more inclusive than the Greek or Russian or other Orthodox Church. I often wonder what Greek nationalists are thinking when they claim to believe in "one, holy, catholic and apostolic church", especially considering that most of the Orthodox world is comprised of Slav churches and not Greek ones.

Let me be clear that I am not condemning per se the fusion of religious and ethnic identities. Indeed, one of the great achievements of Orthodoxy is that it is never merely a part of a nation's identity. Rather, Orthodoxy assumes and permeates every aspect of a nation's life, its language and culture, its customs and holidays - baptising and sanctifying an ethnic identity - and makes it Orthodox. Surely the greatest legacy of Byzantium is that vision which saw no limits to the transforming power of divine grace, which sought to Christianise, to baptise every aspect of human existence, however mundane or seemingly profane.

That being said, religious and ethnic identities can become so fused that we are in danger of a false ecclesiology, that we understand the Orthodox Church in terms of an ethnic group. Indeed, the Cypriot nationalist I mentioned above fell into that false ecclesiology. The Body of Christ, if she believed in such a thing, was comprised entirely of Orthodox Greeks (or maybe only Orthodox Greek Cypriots). The majority of the Orthodox world simply fell by the wayside. And so, from Orthodoxy sanctifying one's nationality, nationalism leads us to the idea that one's nationality sanctifies one's Orthodoxy.

Here there is no room for St Paul's teaching that "there is one body, and one Spirit, even as you are called in one hope... one Lord, one faith, one baptism. One God and Father of all, who is above all, and through all, and in you all" (Ephesians 4: 5-6). The early Christians would surely not have been able to understand the mentality of Christian nationalists. As we read in the Epistle of Mathetes to Diognetus, written in the 2nd century: "the Christians are distinguished from other men neither by country, nor language, nor the customs which they observe... They dwell in their own countries, but simply as sojourners... As citizens, they share in all things with others, and yet endure all things as if foreigners. Every foreign land is to them as their native country, and every land of their birth as a foreign land".

How far we Orthodox Christians are from early Christian thought! It seems today that Orthodox Christian groups are defined almost exclusively by country, language and customs! Even within the Greek Orthodox Tradition, Greeks and Cypriots are often divided by these very things, and often ethnic religious customs become inseparable from Orthodox Tradition. Sometimes, a certain superstition and religious folklore among simple Orthodox peoples comes to replace the Faith and Tradition of the Catholic Orthodox Church, and the God of our Fathers becomes the god of our grandmothers.

Each Orthodox People has its own religious customs, which are not the same throughout the Orthodox world. The Service for the Feast of Pentecost is the same in all Orthodox Churches (this is Orthodox Tradition), but Russians on the Feast of Pentecost decorate their churches with flowers, while the Greeks do not (this is custom). On the Feast of the Transfiguration, there is special service for the blessing of fruits (Tradition), but while the Russians bless all fruits, the Greeks bless only grapes (custom). The Creed is the same throughout the Orthodox world (Tradition), but it is recited in different languages (custom). The style of vestments and icons

in Russian churches are slightly different from those in Greek churches, but in both cases they are clearly recognisable as Orthodox. These are a just a few examples of how Tradition, while it is the same in every Orthodox Church, also finds a slightly different expression among different Orthodox peoples in accordance with their own ethnic, linguistic and cultural identities. Tradition means unity, but it does not mean uniformity. There is room for a variety of customs, cultures, languages and practices within Orthodox Tradition.

Many Greek Orthodox nationalists claim that we cannot separate our Orthodoxy from our ethnic identity. But in practice this tends to be rather one-sided. What usually happens is that they are happy to leave Orthodoxy aside when it comes to their social and educational interests, celebrating Hellenism without the Orthodoxy, but they are never willing to leave their Hellenism aside when it comes to their religious affairs. The most classic example is the conjoining of the Feast of the Annunciation with the celebration of Greek Independence Day. Celebrating only the Feast of the Annunciation is regarded virtually as heresy among many Greek people. We are told that these two feasts are inseparable. And yet "the crowning moment of our salvation" barely gets a mention in our sermons and celebrations on the 25th March. Moreover, the idea that a Greek revolution in the 19th century can be placed on equal footing with an ancient feast of the Orthodox Church and the conception of Christ our Saviour is disturbing, to say the least.

But nationalism is to be found not only amongst those who have grown up within a specific Orthodox tradition, but also amongst converts in Britain. It always amuses me that often the very people who condemn terms such as "Greek Orthodox" or "Russian Orthodox" as nationalistic, erroneously regarding these terms as references to ethnic groups rather than traditions, are the same people who express a desire for a "British Orthodox Church". If, as I said, "Greek" and "Russian" refer to traditions and not to ethnic identities, it is far from clear what would define a British Orthodox Church apart from nationalism. Is this dream of British Orthodoxy perhaps a desire for the most classic form of Christian nationalism – that of the state church?

Nationalism amongst converts also finds an expression in a certain opposition to anything that has an ethnic flavour, and a certain lack of empathy with those ethnic Orthodox groups who have come to settle in this country. It is only natural that such groups will feel more comfortable and at home in a church where their own ecclesiastical language and liturgical tradition are preserved. My earliest childhood memories are of the Greek Orthodox Liturgy, and so, naturally, its language is one which has a significant psychological impact for me. And this is the experience of many other Orthodox

people also.

Nationalism is not simply a matter of language. There are, for example, Roman Catholics who wish to preserve the Latin Mass for reasons which have nothing to do with nationalism, and there are many Greek Orthodox who, while open to the idea of an English liturgical tradition, are simply unable to respond to the need for it. It is somewhat unreasonable to expect those who have known nothing other than the Greek Orthodox Tradition to take a small library of Orthodox liturgical books and suddenly be able to chant their contents in worship in the English language with the same competence, nor can we expect it to have that same air of antiquity and authenticity. Some British converts, it seems, would prefer to turn the Liturgy into a 'Reader Service' or, at best, a very poorly chanted service in English, rather than have a beautiful Liturgy in Greek with all the richness of ecclesiastical art and tradition that the Orthodox Church has developed and articulated throughout the ages. This attitude, I believe, attaches far too much significance to language and far too little to other aspects of Orthodox liturgical practice and tradition.

What we need is far more compassion and empathy from all sides in order to meet the needs of the various Orthodox groups within the United Kingdom. We also need to take more seriously our affirmation that we are One Church, not a federation of churches. It is sad that the Orthodox in this country seem to have closer and more vibrant relations with the heterodox than they do with each other. Perhaps it is time that we started recognising that our Eucharistic Communion is no small matter – it is something precious which is to be celebrated, valued, preserved and built upon. It is, ultimately, what makes us one body. Alas, we too often allow our various traditions to take precedence over the one Tradition in which we are united. On the other hand, we must resist the temptation to replace unity with uniformity, and to replace Greek or Russian nationalism with British nationalism. The Orthodox Church is neither an ethnic ghetto nor a state church, but the Kingdom of God, in which all ethnic differences are joined together in one eternal doxology:

"You were slain and by your blood you ransomed for God saints from every tribe and language and people and nation; you made them to be a kingdom and priests serving our God, and they will reign on the earth". (Rev. 5: 9-10).

May that Kingdom come and God's will be done on earth as in heaven!

Article written for 'SOUROZH: A Journal of Orthodox Life and Thought' (no. 2 in new series).

St Theodore of Canterbury (19 September)

by Aaron Taylor (Theologian)

Troparion of the saint, in Tone VIII

As a compatriot of the preëminent Paul and a scion of Tarsus, O Theodore, bestowed upon the West by God thou didst traverse afar, proclaiming the peerless Gospel of Christ among the Angles and Saxons. Wherefore, having received thee as a gift divine and great, we cry out in thanksgiving to the Lord on high: Truly wondrous art Thou, O Saviour, in Thy holy bishop and in all the saints!

For the year 668 AD., the Anglo-Saxon Chronicles record the following: 'Pope Vitalianus hallowed Theodorus archbishop, and sent him to Britain.' With this passage the chronicler records in deceptively simple words the beginning of one of the most fruitful periods in the entire history of the English Church. It is extremely fortunate that we possess a much fuller account of this 'Theodorus' in the Venerable Bede's Ecclesiastical History, an account that does full justice to one of the greatest archbishops of Canterbury, and a Saint of God who now stands before His throne boldly interceding for all the Christians of England.

St Theodore was born in 602 in the Hellenistic city of Tarsus in the province of Cilicia in Asia Minor, the birthplace of St Paul the Apostle. Like many Orthodox Christians of the Eastern Mediterranean in the seventh century, St Theodore was driven West by the conquering Muslims. He spent some time in Constantinople before proceeding to Rome and settling at a nearby monastery, possibly a Greek community made up of other Cilicians known as St Anastasius ad Aquas Salvias, on the road from Rome to Ostia.²

At this point, we might do well to pause and reflect on

the Saint's life. It is tempting to become caught up in the whirl and the rush of the Venerable Bede's narrative and to see St Theodore primarily in terms of his tenure as archbishop of Canterbury. We are apt to forget that he spent sixty-six years preparing for this rôle, most of that time—it is likely enough—in monasticism. Although Metropolitan Makarios (Tillyrides) of Kenya and Irinoupolis has suggested that St Theodore 'may have participated, together with St Maximos the Confessor, in the Lateran Synod of 649, which condemned the heresies of monenergism and monothelism', it remains the case that his name is essentially unknown until his consecration.³ The Venerable Bede describes him in glowing terms: 'He was a native of Tarsus in Cilicia, a man well trained in secular and divine literature, both Greek and Latin. He was of upright character and of venerable age, being sixty-six years old.'⁴ But to have attained that virtue which caught the attention of his

contemporaries, not to speak of that ascribed to him by the Tradition of the Church,⁵ those sixty-six years must have been filled with unrecorded spiritual struggle. Clearly, St Theodore's soul was being prepared by God—in the crucible of noetic prayer and asceticism—for the task which still lay ahead.

Thus, having*already passed the bulk of his life, St Theodore was brought to the attention of St Vitalian—pope of Rome and a vigorous opponent of monothelism—by a holy man attempting to avoid his own consecration to the episcopate. When the previous choice for archbishop of Canterbury died before he could return to England,⁶ 'a certain Abbot Hadrian, a man of African race and well versed in the holy Scriptures, trained both in monastic and ecclesiastical ways and 'equally skilled in the Greek and Latin tongues', was 'ordered' by St Vitalian to accept episcopal consecration and go to England. But answering

¹ The Anglo-Saxon Chronicles: The Authentic Voices of England, from the Time of Julius Caesar to the Coronation of Henry II, ed. & trans. Anne Savage, NY: Barnes & Noble, 2000, p. 51.

² Bede, The Ecclesiastical History of the English People, trans. Bertram Colgrave, ed. Judith McClure & Roger Collins, Oxford: Oxford UP, 1994, p. 400, note to p. 17; see also Berschin, Walter, 'Early Byzantine Italy and the Maritime Lands of the West', available online at http://www.myrioblog.org/texts/english/Walter_Berschin_21.html.

³ 'Orthodoxy in Britain: Past, Present and Future,' Abba: The Tradition of Orthodoxy in the West (Festschrift

for Bishop Kallistos Ware), Crestwood, NY: St Vladimir Seminary P, 2003, p. 144.

⁴ Op. cit., p. 171.

⁵ Expressed beautifully in Reader Isaac Lamertson's Akolouthia, available online at: <http://www.orthodoxengland.btinternet.co.uk/servtheo.htm>.

⁶ St Bede, p. 170.

'that he was unworthy of so exalted a rank', St Hadrian succeeded in getting the pope to consecrate St Theodore in his stead on one condition: that the African accompany the new archbishop to his see.

After a long journey, during which the two holy men were separated by St Hadrian's imprisonment at the hands of the cruel Frank, Ebroin of Neustria, St Theodore arrived at his church 'on Sunday, 27 May, in the second year after his consecration, and there he spent twenty-one years, three months, and twenty-six days'.⁷ He began by travelling—in the company of St Hadrian after the latter's own subsequent arrival—to 'every part of the island', visiting the churches, exhorting the faithful to live a holy life, and stressing the following of the Orthodox system for dating Pascha in place of the old Celtic one.⁸ And it is at this point that the fruit of St Theodore's many years of spiritual preparation really begins to be made manifest in concrete pastoral achievements.

One of the most important of these achievements was St Theodore's much needed organisation and unification of the English Church. In the seventh century, England itself was divided into a number of small kingdoms, and consequently her Church too had little sense of cohesion. Furthermore, the relationship of the various dioceses to the archbishopric of Canterbury was, at the time, ill-defined. According to the Venerable Bede, St Theodore 'was the first of the archbishops whom the whole English Church consented to obey'.⁹ His extensive travels, the many new bishops he consecrated¹⁰ (including St Cuthbert of Lindisfarne, one of the greatest wonderworkers of England) and dioceses he created, and the synods he convened¹¹ all served the purpose of ecclesiastical unity in England, and as well, paved the way for political unity less than two centuries later.¹² In addition, the Saint continued the policy of his predecessors going back to St Augustine of promoting the uniform observance of Roman ecclesiastical traditions throughout the churches of Britain. But while it was based upon the Roman diocese rather than the Celtic monastic familia, this Romanisation of the English Church remained for St Theodore closely tied to monasticism, even though of a more urban and coenobitic than rural and semi-eremitic character.

Another important achievement of St Theodore's

pastorate was his promotion of 'wholesome learning'.¹⁴ Aided by St Hadrian, who became the abbot of the Monastery of St Peter at Canterbury, the venerable archbishop established a school at Canterbury where instruction was given on Greek and Latin literature, sacred and secular, as well as in music, mathematics and astronomy. One study credits this pedagogical activity of St Theodore and Hadrian with producing an unprecedented inflow of books into England. As one fruit of their achievement, a number of Scriptural commentaries produced by the Canterbury school were discovered in 1936 in Milan that reveal a knowledge of the Greek Fathers extremely rare in the West at that time.¹⁵

Finally, and perhaps most importantly, St Theodore's pastorate was marked by his effective opposition to heresy, an achievement stressed by the epitaph quoted by St Bede:

A great high priest was he, the church's head,
Who in sound doctrine his disciples fed.¹⁶

Doctrinal confusion was perhaps all too common in a place like Britain in the seventh century—remote from the great ecclesiastical centres, with little in the way either of learning or of general consciousness of the mind and life of the rest of the Church. St Theodore, with his renowned erudition, his background in the ecclesiastical circles of Asia Minor, Constantinople and Rome, and his backing by the authority of the Church of Rome during a period when that Church was singularly steadfast in her Orthodoxy, was well-equipped to disseminate sound Orthodox teaching to the peoples of Britain.

Like many Saints both before and after him, St Theodore is known to have foretold his own death at the age of eighty-eight.¹⁷ He reposed peacefully and was buried in the church of St Peter at Canterbury. While England certainly mourned the passing of so great an archpastor, during whose tenure 'the English Churches made more spiritual progress...than ever before',¹⁸ she can still rejoice that she has gained so great an intercessor in heaven. For as the last lines of St Theodore's epitaph read:

September was the month, the nineteenth day,
When from the flesh his spirit took its way,
Climbing in bliss to share new life and love
With angel-citizens of heaven above.¹⁹

⁷ Ibid., p. 172.

⁸ The controversy between the Orthodox and Celtic dating of Pascha had been an extremely heated one ever since the arrival of St Augustine of Canterbury from Rome in 597. Although the bulk of the Celtic Church accepted the Orthodox date at the Synod of Whitby in 664, five years before St Theodore's arrival, there were still isolated resistors to the 'new' dating.

⁹ Ibid., p. 172.

¹⁰ According to Peter Hunter Blair, at the time of St Theodore's arrival, 'in the whole of England only three men are known to have been in bishop's orders', one of whom had obtained his see by simony and one of whom had had a consecration of dubious validity (An Introduction to Anglo-Saxon England, Cambridge: Cambridge UP, 1962, p. 135).

¹¹ Including synods at Hertford, Hatfield, and Twyford (near Alnwick) (http://en.wikipedia.org/wiki/Theodore_of_Tarbus).

¹² Under King Egbert in 829 (Tillyrides, p. 145).

¹³ That is, learning in the service of the spiritual life. Some words of Bl Justin (Popovich) concerning St Photios the Great illustrate this idea well: For St Photios and the Byzantines, the pursuit and acquisition of knowledge could not be accomplished without prayer and spiritual asceticism. The ultimate goal was always union with God and *θέωσις* (deification). Consequently, knowledge for its own sake had little validity, since outside the

truth kept by the whole Church, personal experience was deemed to be deprived of all certainty and objectivity, being rather a mingling of truth and of falsehood. Instead of assimilating the wisdom of God to man's mode of understanding and anthropocentric categories, one was expected to look for a profound change, an inner transformation that enabled one to experience divine wisdom. That St Photios, the Byzantines, and the Church Fathers in general actively pursued secular learning and indeed were highly educated, manifests their attitude that secular knowledge could be useful but required spiritual discernment. (Wertz, Ronald, trans., 'The Life of Saint Photios', in *The Mystagogy of the Holy Spirit*, by St Photios the Great, NY: Stoudion, 1983, p. 36, n. 11).

¹⁴ Reynolds, L. D., & N. G. Wilson, *Scribes & Scholars: A Guide to the Transmission of Greek & Latin Literature*, 2nd ed., Oxford: Clarendon, 1974.

¹⁵ See Bischoff, Bernard & Michael Lapidus, eds., *Biblical Commentaries from the Canterbury School of Theodore and Hadrian*, Cambridge: Cambridge UP, 1995.

¹⁶ Op. cit., p. 246.

¹⁷ Ibid.

¹⁸ Ibid.

¹⁹ Ibid.

HIS EMINENCE ARCHBISHOP GREGORIOS' DIARY

September 2009

1. During the day, His Eminence the Archbishop received Evangelos Vassiliades and Morphoula Christodoulou.
2. He chaired a meeting of the Trustees of St Cyprian's Orthodox Primary School in Thornton Heath, South London.
3. He visited the Anglican bishop of St Albans, and later received Pamela Millar.
4. He received Doros Partasides, who interviewed him for RIK Television. He later received Kypros Nicholas, Costas Papadopoulos and George Michael.
5. He left for Ireland.
6. He celebrated the Divine Liturgy at the Church of the Annunciation in Dublin.
7. In the afternoon, he received Lavrentios & Eugenia Spanos.
8. In the morning, he celebrated the Divine Liturgy at the Cathedral of the Nativity of the Mother of God, Camberwell Green, South London, after which he was entertained to lunch. In continuation, he performed an Hagiasmos at St Cyprian's Orthodox Primary School in Thornton Heath, South London. Later in the day, he received Stavros and Kalliroë Dionysios Bratis.
9. He entertained Fr John Nankivell and Lavrentios and Eugenia Spanos to lunch. In the afternoon, he visited Hendon Cemetery where he read Prayers for the Departed in memory of Archbishop Athanasios II (Kokkinakis), who fell asleep in the Lord on 9th September 1979. In the evening he attended a Meeting of the Executive Committee of the British & Irish Vicariate of the Paris Jurisdiction of Orthodox Parishes of the Russian Tradition.
10. In the evening, he attended an event organised by The Economist magazine.
11. He presided at the funeral service for Areti Georgiou at the Cathedral of the Dormition of the Mother of God, Wood Green, North London. He then performed an Hagiasmos at the Greek Gymnasium & Lyceum in Wood Green. In the evening, he blessed the marriage of Alexandros Embiricos and Veronica Protopapas at the Cathedral of the Divine Wisdom, London, attending the reception held afterwards.
12. He received Panicos Herodotou.
13. He celebrated the Divine Liturgy at the Cathedral of the Holy Cross & St Michael the Archangel in Hendon on the occasion of its patronal feast, after which he was entertained to lunch. He then performed an Hagiasmos and blessed the foundation stone of the Church of St Panteleimon in Kenton, Harrow. In the evening, he visited Achilles and Androulla Constantinou in Hampstead.
15. He received Iakovos Tsounis, Andreas Ioannou, Haris Sophocliides (whom he entertained to lunch) and Fr Phokas Hadjiloizi and his wife.
16. He received Fr Ignatios Miltiadou. In the evening, he performed an Hagiasmos at the Deserie Café, owned by Georgios Ioannou, in Cockfosters.
17. He left for Athens.
18. He blessed the marriage of Panayiotis Mitarachis and Maria Dourida at the Church of the Three Hierarchs within the grounds of the American College in Haghia Paraskevi, Athens, attending the reception held afterwards at the Ekali Club.
19. He returned to London, and then left for Paris in the afternoon.
20. He blessed the marriage of Ioannis A Ioannou and Rasha Gadelvab, with the ceremony being held at the Roman Catholic church near the Chateau des Condé, Vallery (to the south of Paris). He attended the reception held afterwards at the Castle.
21. He returned to London.
22. He received Costas Papadopoulos, Yiannis M. Mouskos, and Metropolitan Chrysostomos of Kition who was accompanied by Archimandrite Hieronymos (entertaining them both to lunch). In the evening, he chaired a meeting of the Trustees of St Cyprian's Orthodox Primary School in Thornton Heath, South London.
23. He celebrated the Divine Liturgy at the Church of St John the Baptist, Haringey, London, where he was entertained to lunch afterwards. In the afternoon, he received Nikolaos Moutsakis.
24. He received Katingo and Constantine Diamantis Pateras. In continuation, he was a guest at a lunch offered by the Brotherhood of the Cathedral of the Divine Wisdom, London. In the afternoon, he was present at a Reception organised by the Metropolitan Police and held at Scotland Yard. In the evening, he attended a Reception organised by the World Maritime Organisation at its headquarters in Lambeth.
25. He received the Cypriot MP Nikos Tornaritis (who is responsible for the Education Department of the Cyprus House of Representatives) and Alexandros Zenon, Cyprus High Commissioner in London, entertaining them both to lunch. In the afternoon, he received Panayiotis Mitarachis.
26. He celebrated the Divine Liturgy at the Church of St John the Theologian, Hackney, East London, being entertained to lunch there afterwards.
27. He presided at a Memorial Service for Diamantis P. Pateras at the Cathedral of the Divine Wisdom, London.
28. He received Sergei Mudrov.
29. He chaired a meeting of the Clergy of the Archdiocese at the Church of St John the Baptist, Haringey. In the evening, he received Archbishop Gabriel of Comana.

October 2009

1. He visited the National Bank of Greece in the City of London. He then entertained Anglican Canon Jonathan Goodall to lunch. In the evening, he was present at a special Service of Evensong for Cyprus held at Westminster Abbey.
2. He was present at an event held by the Radiomathon for Children at Grosvenor House, London.
3. He entertained Prof. Paschalis Kitromelides and Michalis Koutsoudakis to lunch.
4. He celebrated the Divine Liturgy at the Church of Ss Constantine & Helen, Croydon, South London, where he was afterwards entertained to lunch. In the evening, he received Costas and Maria Kritikos.
5. He entertained the Anglican bishop of Rochester to lunch, together with Bishop Athanasios of Tropaeou, Archimandrites Ephrem Lash & Vassilios Papavassiliou, Protopresbyter Joseph Paliouras, Georgia Jason and Marina Kalogyrou. In the evening, he was present at an exhibition of books, organised by the Centre of Modern Greek Studies at King's College London.
6. He received Archimandrite Georgios Karvounis, Archimandrite Nicodemus Anagnostopoulos, Yiannis Michael Mouskos, and Despina Ferentiou.
7. Accompanied by Andreas Ilias Ioannou, he left for Walsingham, where he stayed the night.
8. He attended the opening of the Milner Wing of the Anglican Shrine of Our Lady at Walsingham in the presence of HRH Prince Philip The Duke of Edinburgh. He returned to London in the evening.
9. He received Onouphrios Gorozides and Fr Kyrillos Papadamou.
10. He left for Cambridge where he stayed the night.
11. He celebrated the Divine Liturgy at the Anglican church of All Saints, Cambridge, to mark the 10th Anniversary of the Orthodox Cambridge Institute.
12. In the evening, he chaired a meeting of the Trustees of the Archdiocese and, in continuation, performed an Haghiasmos to mark the beginning of the new academic year at the School of Byzantine Music, which is housed on the premises of the Cathedral of the Dormition in Wood Green, North London.
13. He celebrated the Divine Liturgy at the Cathedral of the Dormition of the Mother of God, Wood Green, North London.
14. In the morning, he attended a talk by Ed Balls at the Institute of Directors, Pall Mall, in the context of the Faith School Conference and Workshop entitled 'Keeping Faith in the System'. In the afternoon, and accompanied by Charis Mettis, he left for Athens (both being guest passengers of Olympic Air).
15. He was present at the launch of Olympic Air in Athens. During his stay, he met Panayiotis Giorkas and Antonis Yiannopoulos and their families.
16. He returned to Athens in the morning.
17. He performed an Haghiasmos at the Greek School of St John the Baptist's Church, Haringey, North London, and then left for Birmingham. In the evening, he presided at Vespers at the Church of the Holy Trinity & St Luke, Birmingham, and then chaired a meeting of its Church Committee, afterwards being entertained to supper by the Community.
18. He celebrated the Divine Liturgy at the Church of the Holy Trinity & St Luke, Birmingham, and was entertained to lunch by the Community afterwards. He then returned to London.
19. He received Fr Nicodemus Angeli.
20. He received Panicos Herodotou and George Varvatsoulas. In the evening, he was entertained to supper at a London hotel by Stelios & Stephanos Stephanou.
21. He entertained Andreas Ilias Ioannou to lunch.
22. In the evening he received Maria Vaiou.
23. He received Archbishop Gabriel of Comana, Bishop Basil of Amphipolis & Archpriest Alexander Fostiropoulos. He later received Fr Chrysostomos Tympas.
24. He was present at a Divine Liturgy of the Vicariate of the Russian Tradition and addressed the Congregation. In the evening he attended a Reception at the Cypriot Brotherhood Centre, organised by Lapithos Town Council in honour of Chrysostom Papapavlou.
25. He celebrated the Divine Liturgy at the Church of St Demetrius, Edmonton, on the occasion of its patronal feast, being entertained to lunch by the Community afterwards.
26. He received Athos Eleutheriou, Mayor of Lapithos, who was accompanied by Members of the Town Council. He then received Nicholas & Helen Gobral. Later, he officiated at the funeral of Lakis Michaelides at the Cathedral of the Dormition of the Mother of God, Wood Green, North London. In the afternoon, he left for Cambridge where he chaired a meeting of the Trustees of the Orthodox Community of Ss Athanasius & Clement, which Community entertained to supper afterwards.
27. He entertained Euthymios Pantzopoulos, newly-appointed Hellenic Consul-General in London, and the Consul Maria Stamatelli to lunch at Thyateira House.
29. He received Themis Themistocleous, Director-General of RIK Television (who was accompanied by Doros Partasides), and Costas Kleanthous and Christos Arabatzis. He later received Nikos and Procopis Panayiotou.
30. He received Lavrentios & Eugenia Spanos together with Mrs. Eyrydiki I. Dedeski, Steve Higgins from Galway and Metropolitan Michael of Austria (whom he entertained to lunch).
31. In the evening, he was the guest-of-honour at a banquet held at the (Royal) Lancaster to mark his fifty years of ministry in the United Kingdom, at which he addressed the over eight hundred guests.

ΕΙΣ ΠΟΛΛΑ ΕΤΗ ΔΕΣΠΟΤΑ

Στιγμιότυπα εκ του δείπνου εις τά πλαίσια του έορτασμού τής 50ετούς ιερατικής διακονίας του Σεβ. Αρχιεπισκόπου Θυατείρων καί Μεγ. Βρετανίας κ.κ. Γρηγορίου έν Αγγλία (31.10.2009). Τό σημαντικό αυτό γεγονός εις τήν ιστορίαν τής Αρχιεπισκοπής Θυατείρων θά καλυφθεί προσεχώς εις ιδιαίτερον πανηγυρικόν τεύχος.

The Banquet honouring 50 years of Archbishop Gregorios' pastoral service in Great Britain (31.10.2009). A commemorative brochure describing the Festivities will be issued in due course.